

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD
Nr. 26
Birželio-June 28, 1956
Cleveland, Ohio

Sveicarijoje teisiamas režimas anapus uždangos

Keturi jauni rumunai — nauji laisvės kankiniai

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

Berno senamiestyje yra du pastatai, kuriuos aplanko kiekvienas Šveicarijos sostinės lankytojas: katedra (vadinama Miunsteriu) ir miesto rotušė.

Gotiškoji katedra su savo graakščiais bokštais laikoma viena gražiausių bažnyčių Šveicarijoje, bet ne mažiau garsi yra Berno rotušė, įsikėjusi pačiame senamiestyje centre, kur viskas dvelkia praeitimi. Vienas užrašas prie pat rotušės byloja, kad čia jau penktą šimtmetį gyvuoja čiaistinė. Tokių senovės liekanų čia užtiksi kiekviename žingsnyje.

Berno rotušė dešimtis dienų stovėjo pasaulinių įvykių centre. Čia nuo birželio 11 d. posėdžiauja šveicarų federalinis teismas, kuris teisia 4 rumunų emigrantus, užpuolusius Rumunijos pasiuntinybę Berne.

Kaip atmename, naktį 1955 m. vasario 15 d. anie keturi vyrai įsibrovė į rumunų pasiuntinybės kanceliariją, esančią atskirame nedideliame name, ir ten surišo šoferio žmoną. Įsibrovėliai išvartė kanceliarijos bylas, atidarė geležines spintas, tačiau domėjosi ne vertybėmis ir ne pinigais, o tik bylomis. Jiems bešeiminkaujant, į kanceliariją atėjo šoferis, atlestinio sudėjimo vyras. Kadangi jis nenorėjo pasiduoti, vienas įsibrovėlis paleido kelis šūvius, kuriais šoferis buvo sunkiai sužeistas.

Tuomet prasidėjo antroji dramatis dalis. Kadangi šūviai buvo užalarnuota visa apylinkė, tai anie vyrai šoko į pasiuntinybės rūmus, kuriuose sovietiniu papratimu — gyveno visos pasiuntinybės personalas: reikalų vedėjas (chargé d'affaires), du attachės, jų žmonos ir vaikai. Įsibrovėliai suvarė juos į atskirą kambarį, vėliau į rūsi, o paskum visus sveikus paleido.

Atvykusi šveicarų policija pradžioje nieko neįstengė padaryti. Nors rumunų bolševikiniai diplomatai leido jai įžengti į pasiuntinybės sklypą, kuris savaime buvo eksteritorialus, bet įsibrovėliai greit užsibarikadavo rūmuose ir pareiškė, kad jie ginasi iki paskutinio. Jie pasiskelbė, esą rumų rezistencinio judėjimo nariai. Kadangi pasiuntinybės rūmai stovi parko viduryje, o patį parką supa mūrinė tvora, tai policijai buvo aišku, kad jeigu jėga puls rūmus, negalima bus apsieiti be žmonių aukų.

Apyryčiui įsibrovėliai leido policijos sanitarams įeiti į parką ir išgabenti sužeistą šoferį. Jis dar buvo gyvas, bet netrukus ligoninėje mirė. Tai buvo vienintelis kraujo praliejimas, atsitikęs užpuolimo metu. Šoferio asmenį dengia paslapties skraistė. Yra pagrindo spėti, kad jis buvo sovietinio saugumo vyriausias agentas pasiuntinybėje.

Įsibrovėliai išbuvo pasiuntinybėje beveik 40 valandų, o po to, po ilgų derybų, policijai pasidavė. Bukareštas reikalavo juos išduoti Rumunijai, bet šveicarai

atsisakė ir patys nūn juos teisai.

Kaip savo laikų įsiveržimu į rumunų pasiuntinybę buvo susidomėjęs visas pasaulis, taip šandien įsibrovėlių teismas stovi sensacijų centre. Nors teismo posėdžiai dar nėra baigti, bet jau šiandien galima teigti, kad koks bebūtų sprendimas, vienas dalykas jau yra aiškus, būtent, kad kaltinamųjų suole sėdi ne keturi jauni rumunai, bet bolševikinis režimas Rumunijoje ir iš viso sovietiniai režimai anapus geležinės uždangos. Formaliniai įsibrovėliai yra teisiami už žmogžudystę, už grasinimą ginklais, už įsibrovimą į svetimą būstą (ir dargi svetimos valstybės pasiuntinybę, kuri įstatymais dar labiau yra saugojama!), už turto naikinimą, už ginklo laikymą ir t.t. Kaip matome, kaltininkai yra sunkūs ir, greičiausia, kaltinamieji bus nuteisti. Kai rašome šias eilutes, išklausime prokuroro kaltinimą. Jis pareikalavo įsibrovėliui vadui 6 metų sunkiųjų darbų kalėjimo, kitiems tarp pusantrų ir 5 metų kalėjimo.

Bet bylos metu paaiškėjo, kokios aplinkybės privėdė prie įvykių rumunų pasiuntinybėje Berne. Patys kaltinamieji yra jauni vyrai. Jų vadas — Oliviu Beldeanu — yra gimęs 1924 m. Iš profesijos skulptorius, jis jaunas emė dalyvauti politikoje ir buvo demokratinio jaunimo vadas. Atėjęs bolševikams, jis buvo tampaomas po kalėjimus, bet jam vis pavykdavo išsilaivinti. Jis savo akimis matė, kokį žiaurų teroro režimą okupantai krašte įvedė. Kalėjimai, deportacijos, moterų prievartavimai, persekiojimai, nusavinimai, visa tai vyko Rumunijoje, kaip ir kituose nelaiminguose kraštuose, kur įsigalėjo bolševikai. Visus tuos persekiojimus patyrė ir pats Beldeanu, kaip ir kiti jo jaunesni bičiuliai, kurie nūn su juo teisiami. Jiems pavyko pabėgti Jugoslavijon, o iš ten patekti į Triestą. Vėliau jie apsigyveno Vokietijoje.

Berno bylos metu paaiškėjo, kad jugoslavų saugumo policija

keliais atvejais siuntinėjo Beldeanu slapta per sieną į Rumuniją. Tad jis buvo suėjęs į ryšius su saugumo organais. Būdamas Vokietijoje, jis galvojo, kaip galima būtų pasauliui parodyti tą pavojų, kuris graso iš bolševikų pusės. Jam ypač rūpėjo gauti įrodymų, kad bolševikinės pasiuntinybės yra šnipinėjo centro.

Pradžioje Beldeanu planavo pagrobti diplomatinę valyzą, kurią kurjeris kas savaitę vežiojo iš Bukarešto į Šveicariją. Paskum kilo mintis užimti rumunų pasiuntinybę Berne ir iš jos pagrobti slaptas bylas. Deja, planas nepavyko. Šūviai, kuriais buvo nudėtas pasiuntinybės šoferis, atkreipė policijos dėmesį. Paeimininkavę pusantros dienos pasiuntinybės rūmuose ir atkreipę į rumunų rezistenciją pasaulio dėmesį, jauni drąsuoliai turėjo pasiduoti ir nūn yra teisiamie.

Tenka atkreipti dėmesį, kad rumunų emigracija pavyzdinčiai pasirodė, beorganizuodama jaunųjų karžygių gynybą. Vadovaujami Laisvųjų Rumunų Lygos Amerikos Jungtinėse Valstybėse, rumunų emigrantai surinko didelių pinigų, kuriais galėjo pasamdyti garsius advokatus kaltinamiesiems ginti. Tarp jų yra ne tik žinomy šveicarų gyntėjai, bet ir prancūzų. Taip pat į Berną kone iš viso pasaulio galėjo atvažiuoti liudininkai, kurie teikė parodymus ne tik apie kaltinamuosius, bet ir apie bolševikinio režimo siautėjimą pačioje Rumunijoje. Kaip liudininkai parodymus davė įvairiausių rumunų tautos sluoksnių ir įvairių pažiūrų asmenų, kuriems pavyko išsigelbėti ir pasiekti laisvąjį pasaulį. Iš tų parodymų išryškė-

DIRVA ATEINANČIA
SAVAITE.

kaip plačiau pranešama 7 psl., dėl atostogų neišeis.

jo klaidus persekiojimų ir priepaudo vaizdas anapus geležinės uždangos.

Keturių jaunų rumunų asmenyse laisvasis pasaulis turi naujus laisvės kankinius.

Nuotaikos iš VLIKo sesijos

EMILIA ČEKIENĖ

Vliko sesiją birž. 22-24 d., New Yorke atidarė Vliko pirmininkas J. Matulionis šiais žodžiais:

„...Vlikas pasiliks tuo, kas buvo, jokios pagufdos jo nepakeis...“

Toliau savo kalboj jis apibūdino savo veiklą, sunkumus bei kliūtis. Pažymėjo, jog nesugyvenimai atitraukia daug laiko, energijos nuo tikrojo darbo ir silpnina Vliko veiklą.

Kovoti dėl laisvės niekad nebus per daug, bet kovoti vienybėje būtų daug geriau, — baigė įžanginį pranešimą pirm. J. Matulionis.

VT pirm. Devenienė pranešė iš VT veiklos. Ji sakė, jog jų darbas skiriasi į lietuvišką ir tarptautinį sektorių. Užsienio reikalų tarnyba, sakė ji, — su tokia maža suma pinigų koncentruojasi Vokietijoje. Ji pranešė, jog veikimo didžiausias stabdis, ypač tarptautine prasme yra lėšų stoka. Nesutarimai, opozicija, visuomenės skaldymasis turėjo neigiamos įtakos į Tautos Fondo pajamas. Lėšų telkimas kasmet mažėja. Lietuvos Nepriklausomybės Fondas yra didžiausias Tautos Fondo reorganizatorius. (?) Taip pat didelis kenkėjas yra priešvlkinė spauda.

Visų atstovų pranešimuose pripažįstama, jog Vlikas susilpnėjo, liko nuvertintas, nustojo visuomenės pasitikėjimo ir t.t.

(Perkelta į 8 psl.)

New Jersey gubernatorius žiūri kai policininkas uždėda specialų mašinos numerį su pavarde. Tokie numeriai paruošti visiems gubernatoriams, kurie nuo 24 iki 27 d. birželio posėdžiaus Atlantic City.

Daug pelnyta Lietuvos garbei

MINISTERIO S. LOZORAICIO, LIETUVOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS SEFO ŽODIS, PASAKYTAS LIETUVIŲ SĄSKRYDŽIO BANKETE, WASHINGTON, D. C., STATLER VIESBUTYJE, 1956 M. BIRŽELIO MĖN. 16 D.

Laikau sau didelę privilegiją, kad galiu, kaip Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefas, kalbėti šitame garbingame susirinkime, kuris sudaro kulminacinį Lietuvių Sąskrydžio Washingtono momentą ir kuriam toks gausus Jungtinių Valstybių vyriausybės ir tautos atstovų, o taip pat ir kitų tautų atstovų dalyvavimas suteikia ypatingą pobūdį.

Tuose dailės ir muzikos kūriniuose, kurie pateikiami šiame festivalyje, girdėti lietuvių tautos balsas, jos širdies virpėjimas, atspindintis jos sielą. Ta lietuvių siela, kuri nežūrint sunkių persekiojimų sovietų okupuotoje Lietuvoje, tebėra laisva ir visados trokšta tiktai vieno: pasiiliosuoti iš sovietinės komunistinės priepaudos, grąžinti Lietuvą į priklausantią jai vietą laisvų demokratinių ir krikščioniškų valstybių tarpą ir vėl pradėti bendradarbiavimą su vakarų pasauliu, prie kurio lietuvių tauta priklauso pagal savo istoriją, kultūrą ir tikybą.

Šitokia yra galutinė, nepakeičiama lietuvių tautos valia. Mūsų tauta nėra pripažinusi ir nepripažins niekada Lietuvos vadinamos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą. Iš tikrųjų, ši inkorporacija buvo brutalaus agresijos, smurto rezultatas, priešingas tiek tarptautinei teisei ir moralei, tiek lietuvių tautos valiai ir interesams. Tą savo primetą tarptautinį nusikaltimą sovietų vyriausybė paruošė iš anksto. 1939 metais rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiuose sovietų vyriausybė susitarė su Hitleriu, sudarydama su juo sąmokslą, kuris padarė galimą antrąjį pasaulinį karą. Viena to sąmokslas svarbiausių dalių buvo Baltijos Valstybių nepriklausomybės panaikinimas ir

menės pajėgomis. Durtuvų pagalba sovietai suorganizavo rinkimines manipuliacijas, kurių pasėkoje okupacinė valdžia sudarė iš komunistų vadinamą parlamentą, pavedė jiems balsuoti už Lietuvos nepriklausomybės panaikinimą ir inkorporavimą Lietuvą į Sovietų Sąjungą. Tai buvo pradžia teroristinio persekiojimo, masinių deportavimų, bet kurių elementariųjų laisvių panaikinimo Lietuvoje, kuriai sovietų vyriausybė yra padarusi ir tebedaro sunkių žaizdų. Kaip tik prieš dvi dienas mes minėjome penkioliktą vieno didžiausio Europos istorijoje nusikaltimo pradžios, dešimtis tūkstančių lietuvių, estų ir latvių deportavimą į vergų stovyklas Sibire, į tikrą mirtį.

Skandus Lietuvos patyrimas santykiuose su sovietais yra ir palieka ryškus pavyzdys, kaip Sovietų Sąjunga supranta tarptautinę koegzistenciją. Įkūrus sovietų režimą Rusijoje Lenino laikais, sovietų vyriausybė padarė eilę agresijų prieš savo vakarsverčiomis raudonosios kariuomenės pajėgas.

(Perkelta į 6-tą psl.)

VISAM PASAULY

• Prezidentas Eisenhoweris jau šią savaitę apeidžia ligoninę. Šį šeštadienį savo Gettysburg ukyje atšvęs 40 m. vedybinę sukaktį. Liepos 21-22 d. planuoja kelionę į Panamos konferenciją.

• JAV karo aviacijos viršininkas gen. Twining, lydimas 10 kitų aukštų kariškių, išvyko į Maskvą dalyvauti aviacijos šventėje. Maskva jiems žadanti parodyti naujausius lėktuvų, greitesnių už garšą modelius, todėl į delegaciją įeina prityrę specialistai.

• Garsiajam Anglijos Oxfordo universitete buv. prezidentui H. Trumanui įteiktas garbės daktaro laipsnį. Jį įteikė lordas Halifaxas.

• J. T. generalinis sekretorius išvyko aplankyti Sovietų Sąjungą, Suomiją, Švediją, Lenkiją, Čekoslovakiją ir Jugoslaviją.

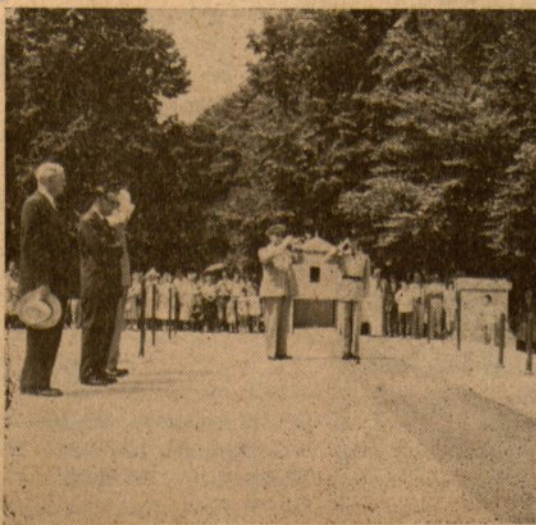
• Kipro saloje du ginkluoti kovotojai sunkiai sužeidė anglą teisėją B. Shaw, kuris savo laikų nuteisė pakarti du kipriečius.

• Paskutiniojo pasaulinio karo JAV laivyno operacijų vadas adm. King mirė eidamas 77 metus širdies liga, turėdamas labai aukštą kraujo spaudimą.

• Meksikos policija suėmė pasikesintojų būrį, kurie planavo nužudyti Cubos prezidentą Fulgentio Batistą.

• Persijos karališkoji pora, Bulganino kviečiama, lankosi Maskvoje. Esą Rusija norinti su Persija atstatyti gerokai paši-

nusius santykius.

Iš Washingtono sąskrydžio: (1) Min. S. Lozoraitis, Amerikos pareigūnų lydimas, padeda vainiką prie Nežinomojo Karsivio kapo. (2) Skautai salutuoja padėjus vainiką prie leit. S. Harris kapo. (3) Po Čiurlionio ansamblio koncerto lietuviams: O. Mikulskienė, M. Bačiūnienė, S. Smetonienė, St. Lozoraitis ir Dr. S. Biežis. (4) Po pamaldų prie Sv. Mato katedros.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00. Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Šias savaites Amerikos lietuvių gyvenime galime pavadinti didžiosiomis savaitėmis.

Štai Chicagoje įvyksta Amerikos ir Kanados lietuvių jungtinė Dainų šventė. Štai įvyksta Kultūros Kongresas. O po to Detroito SLA 70 metų sukakties seimas.

Tai neeiliniai įvykiai, į kuriuos plačiaisiais Amerikos keliais daug šimtų lietuvių skubės būti aktyviais dalyviais ar stebėtojais.

Dainų šventę, kaip ir prieš dvi savaites įvykusi Washingtono saskrydį surengti, nėra eilinis darbas. Ir garbė tiems, kurie tokiems darbams užsimoja ir juos sugeba gražiai praversti. Washingtono Saskrydis parodė, kad talentų mes turime. Iš širdies gilumos linkime, kad ir Dainų šventė panašiai aukštume praeitų, lietuvių dvasią sustiprintų, naujiems darbams uždegtų, o svetimiesiems parodytų — esam už kitus ne kiek nemenkesni, bet labai dažnai pranašesni.

Dainų šventės priedangę įvyksta ir Kultūros Kongresas. Jame norima paieškoti kultūriniam mūsų gyvenimui naujų kibirkščių. Kibirkščių, kurios vėliau užkurtų šventas kultūrinės ugnis. Dieve padėk jas surasti! SLA seimas Detroito taip pat neeilinis įvykis. Organizacija, kuri lietuvių gyvenime išvarė 70 metų vagą — turi gražios progos pažūrėti atgal ir pirmyn. Ir SLA, žvelgdama atgal turi kuo pasidžiaugti, gi žvelgdama pirmyn turi ne tik susimąstyti, bet ir prisitaikyti naujiems laikams. Būtų labai gaila, jei šie linkėjimai būtų užmiršti ir organizacijos gyslose prasidėję senatvės pažymiai nebūtų pašalinti.

O pašalinti reikia ir jėgų užtenka.

Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius padarė tikrai gerą ir prasmingą Lietuvos garšimui patarnavimą, su savo leidiniais dalyvaudamas Lietuvių Saksrydyje Washingtono.

Aštuoni Lietuvių Enciklopedijos tomai ir tik naujai išleistas Lietuvos žemėlapis, prie tų leidinių nuolat budint pačiam leidėjui ir dviem jo dukrom, tautiniais rūbais pasipuošusioms, atkreipė sąvųjų ir svetimųjų dėmesį. Tai buvo svarus papildymas, o gal teisingiau pasakius prasmingas mūsų tautodailės parodos pratęsimas pačių paskutiniųjų mūsų dvasinio sugebėjimo turto.

Jei dažnas amerikietis, žiūrėdamas į mūsų žmonių sukurta tautinį meną, gerėjos mūsų audinių ir rankdarbių švelniui spalvų derinimu, ramiu ir drauge gi liu nuotaikos perdavimu, tai žiūrėdami į mūsų pastangas, esant tvorom atitvertim nuo tėvynės, leidžiant tokius leidinius, stebėjos, kad mes nepraradom kūrybinės ugnies ir ją prasmingai iškėlę nešam tarp išlaikytų sąvųjų žmonių.

Washingtono Saksrydyje, be tūkstantinio pačių lietuvių daly-

vių būrio, dalyvavo daug amerikiečių politikų, visuomenininkų, kultūrininkų. Dalyvavo ir kitų tautų Washingtono gyvena atstovai.

Saskrydžio rengėjai pasakė, kad iškilmingam pokylyje ir koncerte dalyvavo virš 70 kongresmanų, sanatorių ir vyriausybės pareigūnų. Tai turbūt tikrai daugiau negu Pijus Grigaitis iš viso turi registruotų savo socialistų — pasakė juoką mėsas saskrydžio dalyvis. Ir pasakė todėl, kad Pijus Grigaitis "Naujienos", iš kailio nerdamos visai saskrydžiui kenkė. Net jo buvusių draugų redaguojamos "Laisvė" ir "Vilnis" nesugebėjo šioj srity P. Grigaitis "gabumų" pralenkti.

O išėjo, basiam P. Grigaitis nusiminimui, atvirkščiai. Anot p. Kajecko pasakytų žodžių, Washingtonas dar tiek lietuvių nematė. Ir jie suvažiavo be kelion pinigų, be dienpinigių apmokėjimo, suvažiavo Lietuvos vardą aukščiausi kasdieninių reikalų iškėlę, suvažiavo Lietuvai laisvės reikalaudami.

Mūsų rėmėjai

Prenumeratą pratęsdami Dirvos fondui aukas atsiuntė:

F. Gaudužas, Chicago	\$3.00
St. Dirmantas, Chicago	1.00
K. Karecka, Jamaica	2.00
Dr. J. Maurukas, Elyria	2.00
J. Margevičius, Cleveland	1.00
J. Valiukėnas, Rochester	1.00
V. Urmanavičius, Detroit	2.00
V. Senkus, Cleveland	1.00
J. Balnionis, Detroit	2.00
A. Rukuiža, Berwyn	3.00
Dr. P. Švarcas, Collinsville	2.00
Alf. Gaučys, Chicago	1.00
J. Mitkus, Detroit	1.00
J. Bivainis, Chicago	1.00
L. Barmus, Chicago	1.00
A. Garmus, Cleveland	1.00
J. Genaitis, Woodhaven	1.00
L. Janulevičius, Brooklyn	1.00
K. Kučiauskas, Baltimore	1.00
Ign. Kučiauskas, Baltimore	1.00
K. Krulikas, Brooklyn	3.00
J. Preibys, Detroit	1.00
J. Saladžius, Rochester	1.00
A. Griauzdė, Nashua	1.00
J. Zorskas, Cleveland	1.00
A. Barcas, Bellwood	2.00
E. Bliudnikas, Brockton	1.00
A. Jasys, Columbus	2.00
V. Alksnins, Maspeth	1.00
L. Gaudužas, Lincoln	2.00
P. Balzaras, Chicago	3.00
A. Lapinas, Montreal	2.50
V. Obalis, Rochester	1.00
V. Mažeika, Pittsburgh	1.00
Br. Siliūnas, Chicago	1.00
J. Racila, Cleveland	5.00
S. Simoliūnas, Detroit	2.00
B. Veitas, Pittsburgh	2.00
J. Mažeika, Chicago	1.00
A. Tveras, Chicago	2.00
E. Vilkas, Chicago	1.00
J. Simonis, Santa Barbara	1.00

Aukotojams tariame nuoširdų ačiū.

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

KAS ir KUR

• Dr. J. Ramunis, Dirvos bendradarbis, nuo kovo mėn. 25 d. tar nauja JAV kariuomenė. Nuo šio mėn. pabaigos dirbs aviacijos karo liginėj Utah valstybėj.

• Iš Lietuvos gauta žinia, kad dipl. teis. plk. Povilas Budrevičius yra miręs Kaune 1956 m. sausio mėn. 30 d.

• Hotel Bulletin, balandžio mėn. laidoje, kurį mums atsiuntė J. Bačiūnas, yra įdomus rašinys apie valgius Baltijos kraštuose. Jo autorius Philippe of the Waldrof. Valgių pavadinimai paduoti ir lietuvių kalba.

• Janina Navickaitė Western Reserve Universitete buvo trigubai atžymėta. School of Library Science dekanas pasiūlymų profesinis žurnalas Library Journal ją atžymėjo už mokslinį pažangumą (summa cum laude), Cleveland College Studentų Taryba — už pasižymėjimą psichologijos srity, ir Studentų Garbės Draugija Phi Society ją priėmė į savo narių tarpą už ypatingus sugebėjimus moksle. Šį pavasarį Janina įsigijo magistro laipsnį bibliotekos mokslų srityje.

• Washingtono lietuvių koloniją dabar sudaro virš 100 seniau čia įsikūrusių ir apie 90 naujai atvykusių lietuvių.

• Kanados lietuvių girtina iniciatyva solistui Stasiui Baranauskui suteikti galimybę pasitobulinti dainavimo mene pasiūnciant jį į Italiją plačioje visuomenėje sulaukė gražaus atgarsio. Įsikūręs fondas praneša sekančius fondo rėmėjus:

Dr. A. Pacevičius — \$300, J. Strazdas — 300, K. P. Azubalis — 300, Toronto Tėvai Pranciškonai — 150, J. V. Margis — 100, Vl. Germanavičius — 100, inž. V. Balsys — 75, K. J. Gutauskas — 50, inž. J. Šližys — 50, inž. P. Lelis — 50, K. J. Tadarauškas — 50, inž. J. Kšivickas — 25, J. Matulionis — 25,

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PRospect 5-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63 ST.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. oficio EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3-30, 6-8-30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

Galvojate apie...

PAVASARINĮ VALYMĄ?

ATSIMINKITE

HANNA'S

PAEMIMO IR GRAZINIMO

PATARNAVIMAS

NAUJAS, MODERNUS

JET-PRESSURE CLEANING

Nenaudoja šepėčių

Jet valymas yra daug geresnis, negu šepėčių valymas.

- Patyręs valymas daromas namie ar ofise
- Siuvimas, taisymas, pertaisymas ir įdėjimas

VISAD ISEINA SVARUS IS...

The HANNA RUG and
FURNITURE CLEANING Co.

Narys The National Rug Cleaning Institute

7606 CARNEGIE AVE.

EX 1-3663

S. R. Simonavičius — 25 ir K. Baronas 25.

Fondo Valdyba yra pasiryžusi sol. Baranausko studijoms remti sukelti bent \$3000. Tam tikslui Fondo Valdyba artimiausioje ateityje žada kreiptis į solisto Baranausko pažįstamus ir gerbėjus Kanadoje ir JAV prašant keliamam fondui aukų. Speciali fondo sąskaita yra atidaryta Kredito bankelyje "Parama", sąskaitos Nr. 545, "S. Baranauskas Fund" vardu.

DETROIT

S. LOZORAITIS
DETROITE

Į Detroitą atvyksta Lietuvos Diplomatinijos šefas Stasys Lozoraitis. Jam sutikti yra sudarytas garbės komitetas. Ponui Lozoraičiui pagerbti šeštadienį, liepos 7 d. 8 val. vakare rengiamas banketas, kuris įvyks naujoje ukrainiečių šv. Jono salėje, esančioje Clippert ir Edward gatvių kampe (nuo Michigan gatvės į pietus, važiuojant Martin gatve ir pasukant pirma gatve į kairę).

Vyrams su poniams banketo bilietų kaina 5 dol. pavieniams — 3 dol., studentams bei skautams — 1,50 dol.

Biletai gaunami pas V. Paužą Neringos knygyne ir Patalausko ir Vedeikos krautuvėje.

DAILĖS PARODA WINDSORE

Ryšium su š. m. rugsėjo mėn. 1-3 d.d. Windsore įvykstančia IVtąja Kanados Lietuvių Diena ir Kanados bei Amerikos Jungtinių Valstybių lietuvių susitarimo šventę, ruošiamą dailės paroda, kurią suorganizuoti pakviestas Lietuvių Dailės Institutas.

Paroda bus iškilmingai atidaryta rugsėjo mėn. 1 dieną Willistead Art Gallerie (Windsor, Ont.) patalpose ir tęsis iki rugsėjo 19 dienos.

Ruošiamoje dailės parodoje

DOAN WINDOW
SHADE & VENETIAN
BLIND MFG. CO.
MANUFACTURING
AUKŠCIAUSIOS RŪSIES
LANGŲ APDENGIMAI IR
VENETIAN BLINDS
TAUPANCIOM KAINOM.
NEMOKAMAS APSKAIČIAVIMAS MIELAI ATLIEKAMAS
10% nuolaidos su šiuo skelbimu

1187 EAST 105th ST.

RA 1-4123

kviečiami dalyvauti visi lietuvių dailininkai.

Kanadoje gyvenantieji dailininkai savo darbus siunčia T. Valiui — 84 Pinecrest Rd., Toronto, Ont., o Amerikos Jungtinių Valstybių gyvenantieji: V. Pauža, c/o "Neringa", 1906 — 25th St., Detroit 16, Mich.

Kiekvienas siunčiamas darbas turi būti atžymėtas pavarde ir darbo pavadinimu. Atskirai praeima pasiųsti siunčiamųjų darbų sąrašą, pažymint darbų pavadinimą, techniką ir kainą.

Visus darbus maloniai prašoma prisiųsti iki liepos 15 d.

IV-sios Kanados Lietuvių Dienos ir Kanados bei Amerikos lietuvių susitarimo šventės Organizacinis Komitetas

KELIAUJANT PO CALIFORNIJĄ

Kai keliausi po Californiją, neužmiršk, kad nakvynėn labai patogų sustoti pas savo gerai žinomą tautietį Praną Rimkų, Livingston Motel, Livingston, Calif.

Tai pirmos rūšies motelis, su visais moderniškiausiais patogumais prie pat Highway 99, apie 115 mylių nuo San Francisco, važiuojant į Los Angeles. Nuo Los Angeles yra 280 mylių.

Nepaprastai graži vietovė, puikiausios gėlės, migdoliniai riešutai. (30)

KURGERIAUSIA VASAROTI?

Geriausią vasaroti Cape Code, Valerijos Norvaišienės "NIDOJE".

Ten atviras Atlantas Golfo srovės šiltu vandeniu švelniai skalauja geriausio Amerikoje Craigville Beach paplūdimio baltą smėlį.

Ten gražiam pusyne naujos, patogiai įrengtos vilos duoda geriausias poilsio sąlygas.

Ten puikus, lietuviškai gamintas maistas ir visuomet maloni atmosfera visiems greit atneša gerą nuotaiką ir grąžina išsekusias jėgas.

Ten už vienos mylios Hyannis miestas su visais modernaus kurorto įrengimais bei visokiu sportu sausumoje ir vandenyje. Sezonas "NIDOJE" trunka iki rugsėjo pabaigos.

Kambarių užsakymai su rankpinigiais priimami šiuo adresu: Valerija Norvaišienė, P. O. Box 367, West Hyannisport, Cape Cod, Mass. Tel.: Hyannis 1687-W4.

P A I E S K O M A

Petronis - Petronas Jurgis, Benjaminas sūnus, gimęs 1920 m. Kaune.

Žinantieji apie jį maloniai prašomi pranešti jo adresą Dirvos redakcijai.

Jo vardu gautas laiškas iš Lietuvos.

Regina Sivechaitė, Mykolo duktė, gim. 1916 metais. Ieško draugę, esanti Kaune Atsiliepti Dirvos redakcijai.

Ušakysit KARĮ nedelsdami (metams tik \$5.00), arba prašykite vieną egzempliorių nemokamai susipažinti, rašykite:

KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

LOUISVILLE TITLE INSURANCE COMPANY

Standard Building

Main 1-2075

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

PARSONS AND PARSONS

MAKERS OF WATERPROOF FABRIC COLLARS AND CUFFS

Main Office and Factory — 413-15 Huron Road

413 HURON ROAD

CH 1-7723

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

PAGE REALTY COMPANY

455-461 East 200th St. KE 1-1030 Euclid, Ohio

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

UNITED PROVISION

CLEVELAND and COLUMBUS, OHIO

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

ST. CLAIR BUILDERS & SUPPLY CO.

BUILDERS SUPPLIES—BRICK—CEMENT—LIME

20020 ST. CLAIR AVE.

KE 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES

GEO. H. PLANTE General Agency

REPRESENTING

THE JOHN HANCOCK MUTUAL LIFE INSURANCE CO.

2829 Euclid Ave.

MA 1-3360

Sveikinimai ir geriausi linkėjimai visiems

STUDNEY'S GULF SERVICE STATION

THE FINEST SERVICE IN TOWN
SUPERIOR AVE. (Corner of East 66th St.)
WE GIVE GREEN STAMPS

Sveikiname malonius draugus ir rėmėjus

C. C. ROBINSON REAL ESTATE CO.

10005 CEDAR AVENUE

CE 1-2996

JUOKTIS SVEIKA!

Linksmos saulėtos nuotaikos įgys skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELĖDA

Išleina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.

Rašykite šiandien: PELEDA, 231 Wallace Ave., S., Welland, Ont., Canada.

Prenumerata metams \$1.00 į visus pasaulio kraštus. Atskiras numeris 30 cent.

Juoda velnią nebereikia suodinti, bet reikia pažinti

B. PETKONAS, Vokietija

Čiojimas vietoje labai gerai dirba jų naudai.

Sovietizmo pagrindinis postulatų yra materializmas

Geriausios teoretinės mokyklos išeiti materializmo ideologijos mokslams yra Rytuose. Bet keisčiausia, kad geriausia šio mokslo pritaikymo dirva yra kaip tik Vakarai. Kas gi saisto šandien visą Vakarų gyvenimą — tai praktiškas materializmas.

Viskas dabar pas mus gema sūkiu: apsimokės ar neapsimokės? Ar apsimokės filmas, ar atneš pajamas išleista knyga, už kiek bus galima parduoti nuta- pytą paveikslą ar sukurtą šlagery?

Nesvarbu, kad idėjos būtų žiauriai žiojavanti tuštuma ir manoma, siūlomos auklėjamosios tendencijos veikty kaip nuodai, svarbu, kad firmos doleris rieda. Ir tegul rieda, nors po to ir tvanas.

Mes raminašs gatvės nuomone, esą gerai gyvename, pavalgę, apsiręngę ir turime laisvę, ko sovietizmui trūksta. Tai esąs mūsų imunitetas prieš komuniz- mą.

Taip, šis materialinis pasitenkinimas yra tam tikras stabdis masei akiai sekti paskui sovietizmo vadus, bet jokiu būdu tai nėra ginklas prieš samoningą komunistinių kadru augimą mūsų pačių tarpe.

Imkime kad ir Ameriką. Faktas, kad tarp įsitikinusių komunistų yra gana apčiuopama dalis turtingų tėvų vaikų. Šio raustancio jaunimo pasiturinčiuose sluoksniuose rasime visur. Juk patys didieji komunizmo vadai, kaip Marksas ir Leninas, nebuvo proletarų vaikai. O pažiūrėkime ir savus raudonuosius, kaip šniečkus, Venclovą ir daugelį kitų, ar nepasiturinčių ūkininkų vaikų?

Čia priežastys yra tos, kad sūnūs nepajėgė nutiesti tilto tarp sumaterialėjusios aplinkumos ir tarp krikščionybės skelbiamų dėsnių. Na ir iš nusivylimo pavirto komunistu.

Pagaliau atsakykime, ar šitas plonokas, gerai materialiniai aprūpintas sluoksnius, yra ištisų pats šia pasenusia kapitalistine santvarka patenkintas? Ar gi žmogus nesudeda per didelės aukas ant šio kapitalistinio aukuro.

Seniau dirbantis buvo išnaudojamas ilgu darbo laiku ir žemu aprūpinimu. Šiandien jis išnaudojamas darbo tempu, paverčiamas robotu ir visuotiniai sumasiamas. Tarp darbdavio uždirto pelno ir darbininko atlyginimo, yra praraja, kaip kad ir buvo anksčiau. Pav., kad ir kokio elektrinio agregato pagaminimas, įskaitant apmokėtas darbo valandas ir medžiagą, kainuoja 6 tūkstančiai, o tuo tarpu darbdavys už šį daiktą paima 26 tūkstančius. Ar čia ne tas pats vandenio, kaip ir anksčiau buvo, ant komunizmo malūno?

Vakarų žmogus pasiilgęs ko tai naujo

Šių dienų žmogus palengva pradės būti nepatenkintas šia mūsų tariamąja laisve ir su ja susijusia demokratija, kuriai truksta visą vienijančios idėjos, jai truksta visa rišančios filosofijos.

Krikščionybės idėja ir jos praktiškas įgyvendinimas turėtų būti visą tai vienijanti pajėga. Krikščionybė ne atgyveno, gal priešingai, dar ji nepajėgė net per du tūkstančius metų įsigyventi.

Dėl istorijoje padarytų iš pačios krikščionybės pusės klaidų,

Jaunų vėjų į tarptautinius vandenis!

VYT. KAVOLIS

Lietuviškieji skautai visada stengėsi vertai ir įspūdingai atstovauti savo kraštą ir jo jaunuosius žmones tarptautiniuose susibūrimuose. Nuotaikoje, kurioje aukštosios politikos išskaičiavimai išblėsdavo prieš naujų draugysčių džiaugsmą, buvo padidoma toji Lietuvos dalis, kurią kiekvienas skautas visada nešioja su savimi. Su grįžtančiais iš saskrydžio į visus pasaulio kraštus jaunuoliais keliaudavo ir mūsų šios evangelijos seklos.

Tremtyje skautai tapo kovojančios tautos dalimi, artima kiekvienam, kuris pajėgia suvokti tą gilią ir veiksmingą įtaką, kurią padaro jauni jaunieji, kalbėdami, jei reikia, per nesu- sikalbančių senių galvas. Per vargus ir skausmus, per atskirų asmenų pastangas ir triušą, Lietu- vos skautai iš tremties buvo atstovaujami kiekviename žymesniais tarptautiniame sąs- krydyje. Iš Afrikos ir Australijos, Azijos ir Amerikos, vis daugiau jaunuolių sužinojo, kodėl mūsų parodų žymiausiose vietose šian- dien visada stovi kryžiai. Buvo ruošiama geriausia dirva mūsų

paskaitos. Čia yra paprasta prie- žastis, tai pačioje sistemoje ne- siorintavimasis ir per atskirus laimėjimus ir prašaites nema- tome pačios klaidos. Net melas kaip toks turi kartais savyje tie- sos grūdą, kiekviena prievarta turi ir pateisinamų momentų, bet dėl to melas nevis niekados tiesa ir prievarta laisvę.

Šios pastebėtos kelios prošvai- stės apsuks kartais mums gal- vas ir mes pradedame tikėti net pačios sistemos neklaidingumu. Štai geriausias pavyzdys, tai vo- kiečių žurnalų lankymasis Maskvoje. Negalima sakyti, kad tarp jų nebuvo vyrų, pažįstan- čių Rusiją, mokačių kalbą ir patyrusių. Parvažiavę paskelbė: žiūrėkite, rusai šoka, dainuoja, linksmi ir patenkinti, o tas rėži- mas ne toks baisus kaip mums sakė. Eilinis žmogus pasiskaitęs ir sako: žiūrėk, mums kalė, kad jie ubagai, kad ten baisu gyven- ti, kad komunizmas blogai, o čia žiūrėk visai kitaip yra. Taigi iš- aiškink tokiame žmogui pačios sistemos klaidingumą, nes jis pa- galiau jau nieku nebetiki.

Gal atsiras proga, kad kurią gražią dieną nudardės keli šim- tai ir amerikiečių žurnalų Maskvon. Kas gi gali garantuo- ti, kad jie parvažiavę kitaip ra- šys, kaip jų kolegos vokiečiai.

Štai ir pasekmės prieš nepa- žinimo. Mums trūksta pilietinio auklėjimo ir tikro vakarietiško įsisąmojimo. Vakarams dar trūk- sta taip sakant antikomunistinio vaikų darželio. Sovietai turi griežtą auklėjimą, priešingai vi- sai mūsų gyvenimo sistemai.

Kokį auklėjimą mes galime šiandien jam priešais pastatyti? Mes kolkas klaidžiojame pa- laidam demokratijos liberalizme. Štai kur mūsų Achilo užkulnis antisovietinė kovoj. Mes trem- tiniai, kaip tiesioginės sovieti- no režimo aukos, irgi nekažin- kokių žinių bagažų esame apsi- rūpinti apie tai kas anapus už- dangos darosi. Žinoma, mes gal orientuojamės geriau už kitus, bet mūsų žinojimas palengva sensta ir nyksta, ypač jaunesnė kartoj. Mūsų spauda daug mėgsta apie sovietus rašyti ypač apie visas blogybes. Žinoma, tas ži- nias nevisad galima už gryną pinigą pirkti, kas atskirs kur gandas, kur tikrąybę. Tai, labai suprantama, kad mes šiai sis- temai gero žodžio nerandame, kaip geriau ją pažįstantieji.

Man atrodo kam tepti velnią smala, jei jis ir taip juodas. Ar negeriau būtų velniui objekty- viai pažiūrėti į akis. Ar besma- propogandai patarnauja, kaip luojant nekyla mums irgi kartais kelios nuobodžios propogandinės mintis. Na, jei kada pateks žur-

skautus kankinius, okupacijų au- kas (leidinį redaguoja ps. Ant. Banionis). Rūpinamasi ir pa- siuntinėti lietuviškąją skautų spaudą kitų kraštų skautų są- jungon bei Lietuvos atstovavi- mu Egzių Skautų Asociacijų Taryboje.

Bet gal stambiausiu ateinan- čių metų uždavinių yra įgalinti tinkamą Lietuvos skautų atsto- vavimą jubiliejinėje (100 m. nuo skautų įkūrėjo Baden - Powello gimimo ir 50 m. nuo skautų įsteigimo) pasaulio skautų džiamborėje, kuri įvyks 1957 m. Anglijoje. Joje dalyvaus lietu- viai skautai ir skautai vyčiai iš Anglijos ir Vokietijos.

Veiksmingai propaguoti Lie- tuvą jaunimo tarpe reikia ir priemonių, parodoms ekspona- tų, vaizdingų spaudos leidinių, atsimintų lietuviško meno ir skautiškos veiklos paminklėlių, kuriais būtų galima skautišku papročiu pasidalinti su kitatau- čiais. Iki šiol visuomenė, diplo- matija ir kai kurios organizaci- jos jau ne sykį paprašytos yra šį svarbų propagandos darbą — bet palyginti, tik skatikai — parė- musios. Ateinančių metų veik- lai, įskaitant ir jubiliejinę džiamborę, Fondas reikalingas 3.500 dolerių; yra surinkęs tik 300 dol.

Nelieka nieko kito, kaip tik priminti tautiečiams, dar neban- krutavusiems savo lietuviškųjų reikalų svarbumo skalės supra- timu, kad Džiamborės Fondas (c/o Alfa Pocius, 295 Grey St., London, Ontario, Canada) lau- kia ir jų talkos.

Greeting and Best Wishes to Our Friends and Patrons

BARTUNEK CLOTHES

FINANCE YOUR

APPEARANCE

A MODERN TEN-PAY-PLAN

14958 St. Clair Ave.

6529 Union Avenue

833 Prospect Avenue

GREETINGS and BEST WISHES

From

SMITH'S RESTAURANT

SERVING THE FINEST FOODS

A Modern Cocktail Lounge

Wines - Beer - Liquor

WE HAVE COMPLETELY REDECORATED

222ND AND LAKE SHORE BLVD.

RE 2-9900

Visi, kurie paragavo gaivinančio skonio, vienintėlio Amerikoje ugnim virinamo alaus, sako —

Stroh's Alus kiekvieną kartą!

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER (Fire-Brewed at 2000°)

In twelve gleaming copper kettles, Stroh's is fire-brewed at 2000 degrees. Fire-brewing creates the lighter, smoother, more refreshing flavor of Stroh's beer that no other American beer can equal.

The Stroh Brewery Co. Detroit 26, Michigan

Vieną kartą paragavęs gaivinančio skonio, ugnimi vi- rinamo Stroh's alaus, mes manom, jums visada patiks. Tat atsimekite ir prašykite Stroh's alaus.... 12 oz. buteliuose ir dėžutėse ir 32 oz. specialiose bonkose.

Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

Dabar už vietinės kainas

Išglaudyta Gliaudos kūryba

VYT. ALANTAS

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)
Kvaksėjimai vištėdėje

Cia bus pravartu stabtelėti atskirai ties Gliaudos vaizduojamomis moterimis. Tai yra savotiški padarai. Gliaudos moterys nei savo gyvenimo, nei idealų nei pagaliau minčių neturi. Joms palikta privilegija klausyti ką sako jų orakulai vyrai. Šašriui kalbant apie "lietuvišką epą", jo žmona Marija "jo ne nutraukė, neklausinėjo detalių, tik klausėsi". (Ora pro nobis, 46 psl.).

Gliaudos moterų išrinktieji vyrai jų dievaičiai. Taip garbina savo meilųjų Vaitkuną Ireną, taip dievobaimingai klūpo prieš savo vyrą Mariją. "Kada jis (Satrys) tai pasakojo visą laiką jo veide Marija matė slėpiningojo ir paprastiems nežinomojo pasaulio sviesą. Už tai ji lenkėsi jam ir kaupė pasididžiavimą juo". (Ora pro nobis, 97 psl.).

Gliauda savo didvyrius pakeičia į išrinktųjų luomą, o moteris palieka už durų su "paprastaisiais". Visos Gliaudos didvyrės yra vištelės, tarp kurių išdidžiai sukinejasi pintinuoti gaidžiai vyrai. Jos taip kvakši, kaip jų vyrai nori arba, teisingiau sakant, jos ir kvaksėti nedrįsta: jos tik susižavėjusios spokso kaip jų vyrai — gaidžiai — vaikšto po šiukšlyną ir pasigūždamos lekia, kai jie jas pašaukia radę sliėką...

Jų mylimieji vyrai jų gyvenimo pradžia ir pabaiga. Kai jų didvyriai nuo jų nusigrežia, jos nebegali gyventi, jos žūva. Kai Vaitkuną pameta Ireną, ji nusiškindina, kai Messkerichas neleidžia savo dukteriai Hedvygai tekėti už Molendruzo ir ji nušauna, Hedvyga irgi nusiškindina, kai Marija sužino, kad jos vyras suimtas ir įmestas į vagoną išvežti (iš tikrųjų jis buvo vėliau suimtas žemaitijoje ir nužudytas), tai ir ji pasiduoda enkavedistams ir išvežama prekiname vagonė į Rusiją. Gliaudos moterys gal geros žmonos, gal geros motinos, bet jos beveidės, nesavarankiškos, be asmenybės. Visi jų dvasiniai akiračiai prasideda ir baigiasi miegamuoju, vaikų vežimėliais ir virtuve.

Gėstanti saulė

1954 m. pasirodė Gliaudos "Gėstanti saulė". Tai 218 psl. knyga, kurią autorius pavadino "metmenimis". Tiesą sakant, Gliauda turėjo ką nors išgalvoti, nes tos knygos negalima priskirti prie jokio lig šiol žinomo literatūrinio žanro. Tai yra kažin kokie literatūros ir žurnalistikos mišrainė, susidedanti iš daugiau kaip 40 gabaliukų. Savo "metmenyse" Gliauda bando pašiepti tremtinius ir vietomis nepriklausomą Lietuvą, bet iš tikrųjų jis tik šaiposi pats iš savęs.

Nuobodesnės ir bukesnės knygos savo gyvenime nesu skaites. Gliauda, kaip tikras literatūros išsišokėlis, be abejo, galvojo, kad ir atžagaria ranka parašyti ir neapdirbti juodrašteliai turi būti skaitytojų patiekiami kaip jo išminties perla. Bet beskuobėdamas apdovanoti savo skaitytojus nauju "sėdevru" jis užmiršo pagalvoti, kad ir neišmintingiausia kaimietė neduoda metmenų dėvėti šeimynai kol jų neataudžia. Bet tą paprastą kaimietišką išmintį Gliauda užmiršo, nes jis sau įsikalbėjo, jog viskas turi būti tobulybė, kas tik išeina iš po plunksnos.

Joks bent kiek save gerbiąs ir turįs literatūros skonio minimumą rašytojas tokios knygos kaip "Gėstanti saulė" nebūtų išleides. Bet Gliauda, matyt, galvojo, kad jo, kaip dvigubo laureato, kuk-

lumo, gero skonio reikalavimai nesaisto. Tačiau kai skaitai jo raštus, tai greit pastebi, kad jo, kaip rašytojo, pretenzijos daug didesnės už jo sugebėjimus. Jis mėgsta išdavinėti rašytojams "meistrystės" ir "nemeistrystės" diplomus, bet pats toli gražu dar neišsiritas iš rašytojo mėgėjo vystyklų...

Vokiškas Gliauda

Tačiau šiuos mano žodžius lyg ir paneigia pirmutinis Gliaudos romanas "Namai ant smėlio". Tas romanas yra kažin kokia mįslė. Mūsų literatūroje dar tokiu nebuvo, bet ir kitų tautų literatūrose tokių pamėtinukų, galima sakyti, kaip ir nėra. Siužetas tam romanui paimtas iš vokiečių gyvenimo. Nė vieno lietuvių veikėjo ten nėra. Jei, sakysime, prancūzas rašytojas ima siužetą iš vokiečių gyvenimo, tai patį didvyrį vis dėlto padaro prancūzų. Tiesa, Pearl Buck rašė romanus iš kinų gyvenimo, bet Kinijoje ji išgyveno daug metų ir kinų gyvenimą ji pažinojo neblogiau už pačius kinus. Bet kokiu būdu Gliauda, Vokietijoje net negyvenęs, palyginti nebologai suvokė nacistinės Vokietijos dvasią ir parašė nebologą romaną, yra ir pasiliks mįslė. Ir juo labiau mus stebina tas faktas, kad Gliauda vokišką gyvenimą vaizduoja geriau už lietuvišką.

"Namai ant smėlio" yra visai nebologas knyga. Gera veikalo konstrukcija, išsamiai apibūdinti ir įtikinę charakteriai, jokių operetinių scenų ir stebuklų, jokių deus ex machine, jokių nepateisinamų ir neparuoštų lūžių veikėjų charakteriuose, veiksmai vystosi nuosekliai ir natūraliai, knyga skaitytoją suintriguoja ir t.t. Parašyta vokiškai knyga būtų buvusi visai padorus vokiškas romanas.

Kokiu būdu rašytojas, parašęs gerą knygą iš svetimos tautos buities, taip paskum nuriedėjo į pakalnę rašydamas apie savo tautos gyvenimą, kas išaiškina tą psichologinę salto mortale?

Kai vienas recenzentas įtariau atsiliepė apie "Namus ant smėlio", tai Gliauda pareiškė viešai, jog jis užpirksias mišias, kad Dievas apšviestų recenzento protą. Man rodos, kad Gliaudai reikėtų užpirkinėti mišias kiekvienam atidesniam skaitytojui mokančiam palyginti jo knygas. Polinkis ieškoti prieglobsčio aukštesnėse galybėse kai kas nepalankiai parašo apie jo knygas, be abejo, parodo Gliaudos religingumą — juk ir davatka elgiasi ne kitaip, kai jos kaimynė nediskretiškai prasižioja apie jos kryptelėjimą į šalį — bet man kyla šiokių tokių abejonių, ar literatūrinės mįslės ir abejones galima išspręsti bobinčiuje...

Žodžiu, vokiškasis Gliauda yra gerokai stipresnis už lietuvišką Gliaudą. Vokiškąjį gyvenimą jis daug geriau vaizduoja už lietuviškąjį. Be to, pastebėtina ir tai, kad "Ora pro nobis" ir "Raidžių pasėliuose" jis pirštu prikišamai rodo savo veikėjų religingumą, o "Namuose ant smėlio" to dalyko jis visai neličia. Tikrai, būtų įdomu susilaukti Gliaudos veikalo iš amerikoniškojo gyvenimo. Atrodo, kad tokį veiklą jam būtų daug lengviau parašyti, kaip kad knygą iš lietuviškos buities, nes Amerikoje jis vis dėlto jau išgyveno keletą metų, tuo tarpu kai Vokietijos gyvenimą jis matė tik per šveicarijos sieną, mat pabėgęs iš Lietuvos karo metu jis ten gyveno.

Šiomis pastabomis mes ir baigsiame savo apsilankymą Jurgio Gliaudos dirbtuvėle. Reikia

JAV Wighton teniso komanda Anglijoje po 20 laimėjimo prieš Anglijos tenisistes.

INŽINIERIAMS, ARCHITEKTAMS IR TECHNIKĄ STUDIJUOJANTIEMS

Lietuvių Inžinierių ir Architektų Metraštis greitai laiku norima atskiromis dalimis pradėti spausdinti. Metraštis apims abiejų mūsų organizacijų, tai yra PLIAS ir ALIAS centrų ir visų skyrių veiklą. Pirmame metraščio skyriuje bus plati bendra lietuvių inžinierių visokiariopos veiklos apžvalga Nepriklausomoje Lietuvoje.

Nežiūrint pakartotinių prašymų, metraščiui dar iki šiol trūksta:

1. Nepriklausomos Lietuvos inžinierių darbų karo inžinerijos srityje aprašymo.

2. Žinių apie N. Lietuvoje inžinierių ir architektų suprojektuotus ir pastatytus viešuosius stambesnius pastatus, t. y. pastato pavadinimas, projekto au-

torius, pastatymo metai ir vieta.

3. Baigusių inžinierių ir architektų VDU-tą Kaune nuo 1932 metų rudens — baigiant vokiečių okupacijos metais sąrašo.

4. Aukštesn. Technikos M-los Kaune mokslo planų.

5. Aukštesn. Kultūrtechnikos M-los Kėdainiuose mokslo planų.

6. Apžvalgos apie Aukšt. Technikos Mokyklą Vilniuje.

7. Apžvalgos apie Aukšt. Technikos Mokyklą Nuertingene — Schwaebisch Gmündėje.

8. Technikų ir Kultūrtechnikų S-gos N. Liet. veiklos aprašymo.

9. Daugelio liet. inž. ir architektų pavardės, vardo, mokslo laipsnio, specialybės, mokyklos baigimo metų bei jos vardo ir gyvenamosios vietovės (ne adreso), minimalinių ir galimų skelbti asmeninių bei visuomeninės-kultūrinės veiklos žinių ir prenumeratos 3.00 U. S. dolerių.

Iš iki šiol prenumeratas prisijungusių, dalis Kolegų aukso 4 arba 5 dol., o vienas idealistas inžinierius, (kuris prašė jo pavardės neskelbti), metraščio išleidimui paremti — prisijuntė 100 dol.

Metraščių išleidus jo kaina bus ne mažesnė kaip 3 dol. Pinigai yra jau dabar būtinai ir labai reikalingi metraščiui pradėti spausdinti ir išleisti. Darbą pradėti reikalinga mažiausiai 300 prenumeratų, kurių dabar turima tik 94.

Adresai metraštyje bus tik tų skelbiami, kurie pareiškė sutikimą PLIAS ir ALIAS anketa, arba raštu, arba kurių adresai jau buvo skelbti kituose liet. leidiniuose bei periodinėje spaudoje.

Metraščio išleidimas nors ir nusitęs kiek ilgiau, bet norima, kad jis būtų galimai pilnesnis ir įdomesnis.

Jame bus neužmirštas mūsų gausus jaunimas — technikos mokslus studijuojantis.

Metraščių dalimis spausdinant, korektūrą vykdant — dar yra laiko, kad trūkstantį žinių ir prenumeratų, mieli kolegos, greitai laiku prisijutumėte.

Visų išvardintą ir trūkstantį veiklos medžiagą, asmenines žinias, būdingas nuotraukas ir prenumeratą malonėkite jau dabar siųsti šiuo adresu: K. Krulikas, 160 Hendrix St., Apt. 5, Brooklyn 7, N. Y., U. S. A.

RADIO — TV TAISYMAS AMUR CO.

Sav. JUOZAS DAUTARTAS

Darbas garantuotas.
Saukti kiekvienu laiku
8008 Clark Ave.
Telef.: OL 1-1790

PRIEŠ PERKANT PAATYK SIAS OK NAUDOTAS MASINAS Don McCullagh Chevrolet

Nepakeis ir kainos nepakels! Mašinos yra vietoje!

1955 FORDS and CHEVROLETS

Customline 2-door V-8's
Several to Choose From.

\$1,395

"210" 2-door V-8's
Several to Choose From.

1955 CHEVROLET

Bel Air 4-door sedan. 6 cylinder, Powerglide, radio, heater, 2-tone green.

\$1,495

1955 CHEVROLET

"210" 4-door Station Wagon. Powerglide, radio, heater.

\$1,695

1951 CHEVROLET

Fleetline 2-door. Excellent transportation. To a lucky buyer.

\$345

1954 CHEVROLET

2-door sedan; factory equipped. A real value.

\$895

1955 CHEVROLET

6 cylinder, standard shift, "210" 2-door, radio, heater; excellent condition. Low mileage. See this one for sure!

\$1,295

1955 CHEVROLET

2-door sedan. Completely factory equipped. See this one for only.

\$1,195

1954 FORD

V-8 2-door sedan. Complete factory equipment.

\$995

1952 DODGE

4-door Meadowbrook sedan. Radio and heater. Vacation special!

\$445

1953 PLYMOUTH

"PLAZA." A good buy. Equipped with turn signals and heater. A 4-door.

\$445

1951 PONTIAC

HARDTOP 8. A very clean car. One of our finest. Hydramatic, radio, heater.

\$595

DON McCULLAGH

Clevelande smarkiausiai augantis Chevrolet pardavėjas

1258 E. 105-Superior
CE 1-7064

DVI
VIETOS

6412 St. Clair
GL 1-3285

GREETINGS and BEST WISHES

FRANCES P. BOLTON

CONGRESSMAN

22nd District

GREETINGS and BEST WISHES

OHIO IRON WORKS

INDUSTRIAL STEEL FABRICATORS

879 ADDISON RD.

EX 1-7625

HOLIDAY GREETINGS

THE KOEHLER RUBBER & SUPPLY
COMPANY

MECHANICAL RUBBER GOODS

Compressors, Lubricating Equipment

3865 CARNEGIE AVENUE

HE 1-8867

GREETINGS and BEST WISHES

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

WILSON PURE OIL

SERVICE STATION

8000 BESSEMER AVENUE

DI 1-9807

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

SQUARE DEAL HOMES

HARRY FAGIN PRESIDENT

1082 Plainfield Road

EV 1-0225

BEST WISHES

To All Our Friends and Patrons

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

Mums reikia galingų ir ištikimų draugų!

Dr. Stepono Biežio, ALT S-gos pirmininko žodis atidarant Sąskrydį

Pradedant šį sąskrydį, turime nepaprastą malonumą ir ypatingos garbės Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vardu, kaip jos pirmininkas, širdingai pasveikinti visus dalyvius, kviešti domėtis visa sąskrydžio eiga bei įsijungti į jo užsimojimus ir dvasią. Mes visi privalome čia jaustis esą tik lietuviai, atvykę iš artimų ir tolimų kraštų, mūsų tėvų žemės meile ir pasiryžimu padėti broliams ir sesėms už geležinės uždangos.

Šis sąskrydis turi ir kitą, ypatingai svarbų tikslą, būtent, sueti į artimesnį kontaktą ir užmegsti glaudesnius ryšius su mūsų jaunimu, tuo atžaliniu, kuriam pavedama ateities uždaviniai ir rūpesčiai.

Visų lietuvių vyriausias uždavinys yra: kas, kaip ir kuom galime įsijungti į Lietuvos laisvinimo bylą. Kiekviena pastanga, maža ar didelė, privalo būti laikoma teigiamu žygiu, visų remtina, skatinama. Bent kokis pasipriešinimas šioms šventoms pastangoms, kurios visuomet privalo viršyti asmenines ambicijas ir partinius nesutarimus ir jų ambicijas, turi būti laikoma nusizengimu.

Kada mes šį svarbų uždavinį širdingai vykdysime, tai nesutariamei nebebus vietos ir laukiamai vienybė paties ateis ir įsigyvens mūsų širdyse. Tegul šis sąskrydis, į kurį buvo kviečiami visi patriotiniai nusiteikę lietuviai ir jie visi tikrai pageidaujami, mus stipriau jungs ir duos nemažą įnašą kurti ir įgyvendinti taip reikalingą vienybę, be kurios mes klajosime tik klystkeliu.

Čia pat noriu atkreipti jūsų malonų dėmesį, pareikšti ir pabrėžti, kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, ruošdama šį reikšmingą sąskrydį, neturi jokių sau politinių siekių, nepasinaudos saviesiems interesams ir juo labiau nenuvertins kitų veiksmų darbus, kurie yra širdingai dirbami.

Šia proga noriu pastebėti, kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ir bendrai Amerikos tautininkai per ilgus metus dirbo tautinius darbus, mielai talkino kitiems dirbantiems panašius darbus neatsižvelgiant į jų politines ideologijas, visuomet džiaugėsi kitų veiksmų gražiais lietuviškais darbais ir linkėjo geriausių sekmių. Mes manome, kad Lietuvos laisvinimas nėra vienos kokios nors srovės ar veiksmo išimtiną privilegiją ar paskirtis, kuri atbija kitus ir draudžia savystoviai pasireikšti. Taipgi mes manome, kad šion linkmės kiekvienas žygis, kiekviena pastanga yra teigiamas ir laimintinas darbas. Žinoma, tai neturi kryžiuotis su bendra veikla. Taip pat mes manoma ir esame įsitikinę, kad šis sąskrydis yra vienas iš tų žygių padėti mūsų Lietuvai jai artimiausiu laiku išsilaivinti.

Mes vieni, nors sudėtume didžiausias pastangas ir aukas gyvybėmis, negalime tikėtis Lietuvos iškovoti laisvę. Apie tai negali būti jokių iliuzijų. Mums reikia galingų ir ištikimų draugų, kurie mūsų bylą remtų ir už ją ištikimai kovotų. Bet kaip mes galime tikėti turėti tokių draugų, kurie lietuvių tautą, jos istoriją ir kultūrą mažai pažįsta ir neretai net visai apie ją nesusigauja? Aišku, tik mes patys tegalime ir privalome tai atlikti įvairiais būdais ir keliais. Vienas iš tokių kelių yra ruošimas sąskrydžių, kuriuose mes turime geros progos pabrilti ir skaitlingus būrius kongresmanų, senatorių, vyriausybės, amerikiečių plačiosios spaudos ir radio atstovų bei svetimų valstybių diplomatus. Sąskrydžių užsimojimu, atsipalaidoję parapijinių ribų, išeiname į platųjį pasaulį, jį informuodami kas mes esame, ką turėjome ir turime, ko siekiame.

Pavyzdžiui, dar taip neseniai, būtent, 1945 metais Amerikos tautininkai suruošė Washington pirmą sąskrydį, pavadintą Misija. Tada iš aukštų pareigūnų išgirdome tikrai nemalonų komplimentų Lietuvos ir lietuvių tautos adresu. Nekurie tiesiog mus barė už nerimo kėlimą ir būsimos taikos vykdymo trukdymą. Girdi, anot jų, jūs lietuviai visą laiką buvote Rusijos dalis, kaip tai per klaidą gavote nepriklausomybę, vėliau vėl į ją įsijungėte, kaip ir pridėta, o dabar iš naujo kažko ieškote.

Tai tikrai buvo rustūs pareiškimai, kuriuos aš pats savo ausimis girdėjau ir kurių niekad neužmiršiu. Ir daugiau liudytojų yra šioje svetainėje. Tačiau tame bankete skaitlingai grupei aukštų pareigūnų mūsų nenuilstamo visuomenininko ir tikrai nuoširdaus patrioto Antano Olio nuosaiiki ir tikslinga paskaita apie Lietuvą ir lietuvių tautą daug reikšmingų informacijų pateikė ir tuo pačiu kartu, galima pasakyti, gerokai pravėrė duris į platųjį pasaulį. Po paskaitos senatorius Tobin, vienas iš tų išmetinėtojų, maždaug šitaip pareiškė: "Kodėl jūs pirmiausia mus nesusipažindinote su lietuvių tauta, jos istorija ir kt. Dabar mes galėsime tiksliau orientuotis". Ir užbaigdamas paprašė Olio leidimo jo visą kalbą įdėti į Kongreso Rekordus, kas ir buvo padaryta. Atrodo, kad komentaru nereikia.

Prieš trejus metus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos platus apimties sąskrydyje, kuriam vadovavo jos enirgingasai pirmininkas Antanas Lapinskas, buvo iškelta Lietuvos istorija, graži lietuvių daina ir muzika. Tuomet buvo akcentuojama, kad Lietuvos Valstybė įsikūrė prieš 700 metų, būtent, 1253 metais, o ne 1918, kaip daugelis klaidingai manė, sakydami, kad Lietuva tapo nepriklausoma tik 1918 metais, kada ji tik atstatė savo nepriklausomumą.

Šiuo sąskrydžiu siekiama demonstruoti lietuvių liaudies meną, dainą ir muziką. Šiuo metu norima iškelti, kad lietuvių tauta yra kultūringa, pažangi ir dinamiška ir kad ji tikrai nusipelnė laisvo ir nepriklausomo gyvenimo. Tik kultūrinės ir pažangios tautos turi teisę ir pagėria lais-

vu gyvenimu gyventi. Tat kodėl Lietuva neprivalėtų tokias teises turėti?

Mūsų buvo užsimota sukviesti ir jaunimą, kuris, kaip matote, atsilankė tikrai skaitlingai ir tai pirmą kartą mūsų sostinėje tokiu dideliu būriu. Tarp kito ko, mūsų tikslas yra sueti su mūsų jaunimu į artimesnį kontaktą, su juo pasitarti, parodyti jam mūsų gerą valią, duoti progą jam pačiam pasisakyti, kad jis neatitruktų nuo lietuviško kamieno ir kad jis bebrendamas tinkamai pasiruošęs ateities lietuviškiems darbams. Tačiau vietoje man kalbėti apie jį, tegul jis pats pasisakys.

Mes esame giliai įsitikinę, kad šitokie sąskrydžiai teigiamai pasitarnauja Lietuvos laisvinimo byloje ir bendrai lietuviškiems reikalams. Mes manome, kad turime teisę sakyti, jog tai lietuvių sąskrydis. Mes nekalbame visų lietuvių vardu ir nesakome, kad nėra ir kitų kelių Lietuvos bylą gyvinti. Bet mes giliai įsitikinę, kad buvusieji ir šis sąskrydžiai pasitarnauja lietuviškam reikalui ir lengvina politiniams veiksniams darbą.

Dėlto ir susilaukėme tiek daug malonaus pritarimo ir gražios paramos iš mūsų patriotinės visuomenės, kuriai esame širdingai dėkingi ir kuri be abejo joms įvertino mūsų pastangas ir tikslus. Ji keliems asmenims, pareiškiusiems nepritarimą spaudoje tik dėkojame už šio sąskrydžio garsinimą. Tai mums kaip tik patarnavo, ypač kai plačiai buvo rašoma Alto dviejų pačių viršūnių redaguojamoje spaudoje. Gi jų tikrieji tikslai mūsų nejaudina. Tegul darbas patsai už save kalba.

Širdingai prašau visų dalyvių šį sąskrydį vertinti objektyviai. Mes manome ir tikime, kad paršiesite gražius įspūdžius ir tai atpasakosite kitiems, negalėjusiems asmeniniui dalyvauti. Mes tik galime visu nuoširdingumu pasakyti, kad šis sąskrydis vykdomas aukštais idealais padėti mūsų pavergtai tėvynei ir bendram lietuviškam reikalui. Ir Jūs, gerbiamieji, atvykote ne sau asmeninių nuopelnų ieškoti. Mūsų visų čia dalyvaujančių tikslas vienas ir tas patsai — padėti Lietuvai.

ris ir mažai lietuviškai bekalbėti, tačiau ir jų širdyse plaka lietuviškas kraujas. O jų ir kišenės netušios...

Už vis mieliausias skautams žodis perdavimo iškilnėse buvo paties mecenato. Jis tarp kitko pabrėžė: "...duodu šią žemę, kad ją galėtum naudoti visas lietuviškas jaunimas, kur jie galėtų stovyklauti ir linksintis, nes nei aš nei mano vaikai savo jaunystėje to nesame matę... Noriu šiąją dovaną pasitarnauti lietuvių bei".

JIE SKELBIA TĖVYNĖS KANČIĄ PASAULIUI

(sks) Mus pasiekė žinios, kad Argentinoje kartu su vietos lietuviškas skautai gražiai reprezentuoja Lietuvą. Gegužės 27 d. Buenos Aires mieste buvo Imigrantų Komiteto suorganizuota tamo krašte gyvenančių tautų eisenos. Lietuviai joje puikiai pasireiškė savo organizuotumu ir gausiais dalyviais. Mūsų šios eisenos priekyje skautai nešė abiejų kraštų tautinės vėliavas. Lietuviškosios eisenos dėsio centre buvo sktn. gen. T. Daukantas, kuris žygiavo persijuosęs trispalve juosta paskui skautų su plakatu: "Lietuvoje 1941 m. komunistų kankintas generolas T. Daukantas, Lietuvos ex-ministras Argentinoje". Jis buvęs griausmingai palydimas vietinių žiūrovų aplodismentais. Eisenoje taip pat buvo nešamas Aušros Vartų Dievo Motinos paveikslas, kurį lydėjo tėvai marijonai ir seselės kazimierietės. Eiseną nepaprastai puošė lietuvių tautiniai rūbai. Eisenos dalyviai nužygia-

vo katedron, kurioje buvo atnaušautos šv. Mišios už imigrantus bei jų pavergtasias tėvynes.

SKAUTŲ OLIMPIADA WORCESTERIJE

(sks) Worcesterio skautų vietininkas vyr. sktn. V. Blumfeldas išsiuntinėjo pakvietimus visiems LSB 1-jo JAV rajono skautų vienetais dalyvauti Worcesterio skautų ir skautų sporto šventėje birželio 30 — liepos 1 dienomis, Maironio Parke, Worcesteriye. Sporto šventė pradedama birž. 30 d. 2 val. p. p. krepšinio ir tinklinio rungtynėmis, o 8 val. vakaro lauzas. Sekmadienį, liepos 1 d., 9:45 val. ryto iškilmingos pamaldos už kenčiančią Lietuvą šv. Kazimiero bažnyčioje. Skautės ir skautai dalyvauja organizuoti. 2 val. p. p. baigminės sporto rungtynės ir dovanų įteikimas laimėtojams.

New Yorko "Tauro" tuntas į šias skautiškas sporto varžybas siunčia krepšinio ir tinklinio komandas, kurioms vadovaus jūrų skautai K. Remėza ir R. Cenkus.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

PER DIDŽIAUSIĄ AMERIKOS KONTININTE BENDROVĘ

J. Kamienski
JANIQUE TRADING CO.

Centras: Toronto, Ont., Canada

835 Queen St. W. Tel. EM 4-4025.

Skyriai JAV:

New York City, N. Y., 306 E. 9th St. Tel. GR 3-3470

Pittsburgh, Pa., 2013 E. Carson St. Tel. HU 1-5759

Minneapolis, Minn., 44 E. Hennepin Ave. Tel. FE 6-2330

Buffalo, N. Y., 1162 Broadway. Tel. FI 1272

Newark, N. J., 102 — 16th Avenue. Tel. BI 2-6816

Philadelphia, Pa., 725 W. Girard Ave. Tel. ST 7-1422

Cleveland, Ohio, 1029 Fairfield Ave. Tel. CH 1-5547

Chicago, Ill., 2314 W. Chicago Ave. Tel. BR 8-6780

ir 10 kituose miestuose Kanadoje ir JAV.

Pilna garantija kiekvienam siuntiniui. Dviejų savaitų pristatymas. Jūsų giminės tenai gaus siuntinį be jokių maitų.

DIDŽIAUSIA IR GERIAUSIA BENDROVĖ!

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.'S Cool BASEMENT

GYVENIMAS LAUKĖ YRA SMAGUS

JOKIŲ FEDERALINIŲ TAKSŲ ant šio reguliariai 3.98

SUPER JUMBO THERMO KREPSIUI

1.99

Niekad nebuvo anksčiau ši žema kaina

- Fiberglass insuliacija... Išlaiko karštus dalykus karštai, šaltus ilgiau šaltai.
- Be įbrėžimų ir plaukamas. Lengva išlaikyti švariu ir gražiu.
- Tautiniai garsinamas. Nappe Smith darbo.
- Populiariame rykiam raudono viršaus.
- 17½"x11x16". Tinka meškeriojams, piknikams ir stovyklautojams.
- Ekstra lengvo svorio.
- Ziperio uždarymas ir rankena.

STIPRI EMALUOTA PLIENO

ROLL-ABOUT BARBECUE

Reguliariai

10.95 vertės

7.99

- Stipriai padaryta enamalio dažymu juodai ar pilkai.
- Didelė nešlampama grill ir ugnies dėžė 15x20x6½" gilumo... su traukimo regulatorium.
- Plated grill. Išimama pelenų dėžė ir ugnies dėžė dėl lengvo išmetimo naudotos anglies.
- Gerai stumdamos kojos. Sveria tiksliai 17 svarų.

The May Co.'s Air-Conditioned Basement Nations Department

Kai mielas gandas virsta tikrove

(sks) Visokių mūsų tarpe pasitaiko gandų ir kalbų. Ana Chicagoje sklido gandas skautuose apie naująjį jų mecenatą vaistininką Praną Raką. Esą jis sudomėjęs lietuviškas skautais ir ryžtasi jiems padėti. Svetio matė žmonės netikėjo, kad esama geros širdies ir dar jaunystėje plankančios. O štai jau dabar tikra, kad Pr. Rakas skautams pavedė savo 80 akrų ūkį. Didesnis skautų vadovų būrys gavo susipažinti su naujuoju mecenatu perdavimo iškilnėse.

Jisai mūsų skautais domėtis pradėjo dėka Chicago sk. veikėjų daktarų Budrių. Sužinojęs, kad skautiškas jaunimas nuolat kaspininkauja su vasaros stovyklomis, jis nutarė jam pvesti savo ūkį. Vieta nepaprastai patogi stovyklavietei — medžiai, krūmai, du puikūs ežerėliai, o ir apylinkės ūkininkai lietuviai. Gretimame miestelyje — lietuviška parapija.

Kad žemė nepatektų į nelietuvių rankas, savininkas ją išnuomojo lietuviams skautams penkiasdešimčiai metų už \$1. Sutartis vėliau galinti būti pratęsta dar ilgesniam laikui. Skautai pri-

valo toje vietoje stovyklauti bent kas antri metai.

Chicago skautų tėvų k-tas sudarė stovyklavietės vadovybę, kuri rūpinsis gautosios žemės pritaikymu stovyklavimui. Pirmininku paskirtas inž. V. Pavilčius, finansų vedėjas p. Sakalauskas ir propagandos vedėjas v. S. K. Palčiauskas. Anot p. Sakalausko samata sieks \$8,000, iš kurių tektų — pastatams (virtuvėms, šuliniams, išvietėms, lauzavietei) — \$6,800, kelių taisyčiai — \$200, stovyklinio inventoriaus papildymas (palapinės ir kt.) — \$400, dujinės viryklės — \$200, metaliniai indai — \$350. Lėšas numatoma sutelkti kelių metų bėgyje. Puikią pradžią davė Dr. M. Budrienė ir Dr. S. Biežis, paaukodami po \$100.

Dr. S. Biežis paragino skautus atkreipti dėmesį į anksčiau atvykusius lietuvius, kurių ne vienas mieliai prisidėtų prie lietuviško jaunimo paramos. Esą reikia surasti gerus vadovus vajui pravesti, o lėšų atsirastų. P. Rakas davęs pradžią, o kiti jį paseks. Reik įtraukti senuosius lietuvius ateivius, kurių gal kai ku-

LIEPOS PIRMOJI CHICAGOJE — LIETUVIŲ DIENA

Ne mėnesiais ir savaitėmis, bet valandomis artėjame prie didžiojo įvykio — mūsų Tautos šventės. Liepos pirmoji jau prie šlenksčio. Dainų šventei liko tik tie darbai, kurie tebuvo galima sutvarkyti tik dabar. Pranešame visiems chorams, kad:

1. Yra pakeičiama registracijos vieta. Visi chorai iš visų stočių tiesiai vyksta į Chicago Coliseum patalpas, 1513 So. Wabash Ave., Chicago, Ill. Čia chorai atlieka registraciją, gauna kiekvienas nemokamai ženklelį, aprūpinami nakvynėmis ir sutelkiamos paskutinės informacijos.

2. Ne visi chorai yra pranešę atvykimo laiką ir stotį. Prašome skubiai, oro paštu pasiųsti Komitetui pranešimą, kada atvyksite, kurią valandą ir į kurią stotį. Važiuojantieji autobusu, prašomi tiesiai sukiti iki Coliseum patalpų, kad paskui nereikėtų daryti specialaus pervaziavimo. Visi chorai prašomi nesi vėluoti. Yra labai svarbu, kad birželio 30 d. 12 val. visi jau galėtų dalyvauti bendrojoje repetitijoje. Komiteto adresas, 2523 W. 69th St., Chicago 29, Ill.

3. Dainų šventės leidinį kiekvienas choristas gauna registracijoje nemokamai.

4. Chicagos meras Richard J. Daley išleido proklamaciją, pagal kurią liepos pirmoji yra skelbiama Lietuvių Diena.

5. Dainų šventės tvarka: šeštadienį, birželio 30 d. 12 val. diena bendra repetitija Coliseum'e, 3 val. po pietų muzikų, chorų valdybų ir muzikų besidomiančių susirinkimas, 6 val. vak. bendra repetitija.

Po repetitijos Coliseum patalpose vyksta susipažinimo vakaras.

Sekmadienį, liepos 1 d.: 10 val. ryto iškilmingos pamaldos šv. Kryžiaus bažnyčioje, 4557 South Wood St., šv. Mišias celebruoja prelatas Ignas Albavičius, pamokslą sako Jo Eksc. Vysk. V. Brizgys. 8:15 val. ryto vyksta evangelikų liuteronų pamaldos šv. Petro ir Povilo bažnyčioje, So. Halsted ir 19 Place (kampas) Pamaldas laiko evangelikų kunigas A. Trakis. 3 val. po pietų Dainų šventės pradžia. 7 val. vak. baigiamasis banketas Sherman viešbutyje.

Bankete dalyvauja Jo Em. Kardinolas S. Stritch ir taria žodį lietuviams kultūrininkams.

Plačiau visa programa bus išdėstyta Dainų šventės leidinyje. Dainų šventėje būsime suvažiuavę iš visų kraštų, visokio amžiaus, čia gimę ir augę, ir naujai atvykę į šį kraštą ir su įvairiomis pažiūromis. Lietuviškoji daina mus sujungs vienybėn ir stiprins pasiryžimą kovoti už laisvę pavergtam mūsų tėvų kraštui.

JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventės Komitetas

"Lietuvos nepriklausomybės kovoje dalyvaujame per Lietuvos Nepriklausomybės Tarką,

jos darbą lėšomis remiame per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą".

Iš LAS, LLKS, LRS ir LTS bendros deklaracijos.

LNF adresas: LNF, c/o Mr. K. Siliūnas, 135 — 34 Franklin Ave., Flushing, N. Y.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

ARDYMAS — SENA CHRONISKA LIGA

Tiems, kurie ir po Washingtono saskrydžio dar stengėsi tą įvykį mažinti ir neigti, noriu ką priminti. Greta tos tūkstančių minios, kurią saskrydyje sudarė mūsų diplomatijos atstovai, senieji ir naujieji lietuviai veikėjai, jaunuomenė — studentai, moksleiviai, skautai ir šimtai kurie suvažiuo antrą dieną iš plačių apylinkių choro koncerto išklausyti, saskrydyje dar dalyvavo širdimi ir mintimi, daug tūkstančių kitų Amerikoje ir kitose pasaulio šalyse gyvenančių lietuvių. Jie siuntė savo aukas, o kurie negalėjo aukos prisiųsti, pilnai saskrydžiui pritarė, piktinosi ir smerkė ardytojų darbus.

Nesutarimas ir pagaliau pastangos kitų darbus griauti yra sena Amerikos lietuvių "tradicija", dideliu mastu pasireiškus 70 metų atgal, kai 1886 metais dvi priešingos grupės organizavo savo paskirus Susivienijimus Lietuvių Amerikoje.

Tąsnyje ėjo ir 1905 metų Rusijos revoliucijos išdavose, kai Amerikon subėgė caro degtinės monopolijų langų daugytojai-revoliucionieriai, Grigaičiai ir Kap-suko šalininkai, tąsėsi už čia surinktas aukas Lietuvoje revoliucijai remti.

I pasaulinio karo laikotarpis

Prasidėjus pirmam pasauliniam karui, 1914 metų vasaros pabaigoje, tautininkai siūlė susaukti Amerikos lietuvių seimą Lietuvos bylai kelti. To meto katalikai veikėjai, atmetę New Yorko seimo sumanymą, organizavo savo atskirą seimą Chicagoje, kuris įvyko rugp. 21-22 d.

Pasipriešinimas tautininkiškos minties sumanytam seimui, aišku, jau tuoj pat suardė bendrą tautos reikalą. "Draugas" tada rašė: "New Yorko seimas, aišku, bus socialistų ir laisvamanių, taip vadinamų tautininkų". Jie į savo seimą nekvietė nieko kito, tai buvo jų uždaras seimas, su 218 delegatų. Tuo tada prasidėjo griežta krikdemiška veikla prieš visą mūsų išeiviją.

Socialistai, paprastai, taikosi prie ko nors prikibti ir priėjus prie minių savo misiją vykdyti.

Tautinės visuomenės veikėjai New Yorke, negalėjus įvykti bendram seimui, nenuleido rankų. Jie organizavo seimą Brooklynne spalio 1-3, 1914 metais, socialistams duodant progą pasirodyti, kad yra lietuviai. Bet jie to neparodė. Jie tuoj pat pradėjo seimo rengimą ir paskui seimą pagrobti į savo rankas. Ir tas seimas turėjo skilti, socialistams neigiant ir kovojant seime prieš Lietuvos laisvinimo pastangas. Ten suvažiuo apie 280 delegatų. Socialistai piršo tik savo revoliucinius internacionalinius ir klasių kovos šūkius.

Socialistai tame seime sutiko tikslai sudaryti nuo karo nukentėjusių šėpimo fondą. Tautininkai paskirai atlaikė savo sekmingą seimą siekiant Lietuvai nepriklausomybės.

Socialistai negalėjo atsiplėsti nuo Rusijos, geriau sakant nuo rusų revoliucionierių, ir agitavo už mažų tautų jungimą Rusijos globoje. Jie pagaliau, su Rusijos 1917 metų spalio revoliucija, parodė savo tikrą kailį virsdami komunistais. Ir dirbo, kad Lietuva būtų pajungta sovietams. Tai vykdė Rusijon nusiskubinęs, paskiau persimetęs Lietuvon, Kapsukas, kuris su bolševikine kariuomene įsiveržė į Vilnių.

Priešinosi milijonui parašų

Socialistams nusvirus į bolševizmą, lietuvių socialistų Amerikoje liko gal koks 20. 1918 metų birželio 28 d. "Draugas" rašė: "Katalikai privalo ne-

šelpiti nė vieno žmogaus, nė jokios organizacijos bei partijos, kuri priešinasi katalikų tikėjimui, šv. Bažnyčiai ir tautai".

Tu pat metų liepos 10 d. "Naujienuos" rašė neigimus Lietuvos paskelbtos nepriklausomybės, ragindamos Lietuvą kartu su lenkais ir kitomis mažomis tautomis dėtis prie Rusijos.

Jau iš seno socialistai buvo žinomi kaip katalikybės griovėjai. Kartu su jų pastangomis pajungti mūsų tautą svetimam pavergėjui, jie labiausiai atitiko tai "Draugo" paskelbtai kategorijai.

Kodėl mūsų katalikai užmiršo savo reikšmingus žodžius, ir socialistus pasiėmė savo globon? Jei nei prisišliejimas prie katalikų visuomenės antro karo metu įsteigus Amerikos Lietuvių Tarybą, ir pasinaudojant kairiaisais sandariečiais įsikibimas į SLA iš kitos pusės, likę keli socialistai būtų badu mirę, kartu su savo spauda. Katalikams prireikė socialistų atsvaros prieš tautininkus. Ir jie įsileido negausius socialistus į savo parapijines sales, palaiko jų spaudą, dėl to, kad socialistai (kartu su sandariečiais) padėjo jiems, po 1926 metų tautininkų paėmimo Lietuvą valdyti, "Smetonos režimą" Lietuvoje verstį...

Dėjo pastangas visi kartu Lietuvos Prezidentą A. Smetoną į Ameriką neįsileisti, 1940 metais, rašinėdami Lietuvos diplomatom Europoje, kad "Smetona čia turi prastą vardą", ir neigė Prezidentą jam esant Amerikoje, kas privėdė tautininkus prie išstojimo iš ALTo.

Ano meto katalikų veikėjai sutiko su tautininkais rengti vieną visuotinį Amerikos Lietuvių Seimą kovo 13-14, 1918 m., New Yorke, nors didelėmis tąsėmis. Ir sutiko įsteigti Washingtono Lietuvos nepriklausomybės reikalams ginti bendrą Amerikos lietuvių vykdomąjį komitetą, kol čia atvyko Lietuvos akredituoti pasiuntiniai.

Bet katalikai, kartu ir socialistai, neigė milijono parašų rinkimą, kurio tikslas buvo pateikti petiją Prezidento Hardingo administracijai, prašant paskubinti Lietuvos de jure pripažinimą.

Katalikai atsisakė prisidėti ar bendrai rengti kitą Amerikos lietuvių seimą rugsėjo mėn., 1919 metais, kuomet buvo sumanyta padovanoti Lietuvai Laisvės Varpą, ką padarė viena tautinė visuomenė, pritariama visų patriotinių lietuvių.

Pirmo pasaulinio karo metu, tūli katalikai veikėjai sutarė su tautininkais įkurti Lietuvai remti finansinę bendrovę, bet vieną bendrai įkūrė, pasimokę, paskui griebėsi vėl paskirai dirbti, konkurėdami tautininkams, savo srovėje sukeldami šimtus tūkstančių dolerių.

Dešimt Hiroshimos mergaičių, atominio bombardavimo aukų, su sužalotais veidais, metus laiko išbuvo JAV ir praėjo veido plastinį gydymą. Viena iš jų mirė. Išvykstant atgal į Hirošimą, jos atsisveikina su Amerika. Dešinį japonas gydytojas išsiveža mirusiosios pelenus.

Dešimt Hiroshimos mergaičių, atominio bombardavimo aukų, su sužalotais veidais, metus laiko išbuvo JAV ir praėjo veido plastinį gydymą. Viena iš jų mirė. Išvykstant atgal į Hirošimą, jos atsisveikina su Amerika. Dešinį japonas gydytojas išsiveža mirusiosios pelenus.

Dešimt Hiroshimos mergaičių, atominio bombardavimo aukų, su sužalotais veidais, metus laiko išbuvo JAV ir praėjo veido plastinį gydymą. Viena iš jų mirė. Išvykstant atgal į Hirošimą, jos atsisveikina su Amerika. Dešinį japonas gydytojas išsiveža mirusiosios pelenus.

Daug pelnyta Lietuvos garbei

(Atkelta iš 1 pusl.)

rinius kaimynus, taipgi ir prieš Lietuvą. Tačiau griežtas užpultų pasipriešinimas uždarė kelią sovietų ekspansijai į Vakarus ir privertė sovietų vyriausybę pakeisti taktiką ir vieton atviro užkariavimo politikos pradėti savo kaimynų atžvilgiu koegzistencijos politiką. Ši nauja sovietų taktika pasireiškė gausių taikos, ne agresijos ir kitokių saugumo garantijų sutartyse, kurias Sovietų Sąjunga sudarė su savo Vakarų kaimynais. Vargiai perdėsiu sakydama, kad jokio kito pasaulio daly nebuvu sudaryta tokios plačios garantijų prieš kiekvieną galimą agresiją sistemą, kaip tarp Sovietų Sąjungos ir jos kaimynų. Kiekvienam geros valios žmogui ši

BALFas ir ALTas

Amerikos Lietuvių Taryba įkurta rugp. 9-10 d., 1940 metų suvažiuoime Pittsburghe, Katalikų Federacijos vadų iniciatyva, su tautininkais ir sandariečiais, socialistams neprisiėdus. Pora mėnesių vėliau socialistai atėjo į ALTą, bet jie nuo tada tik ir pripažįsta ALTo įkūrimą.

Socialistų atėjimas į ALTą davė jiems galimybę įsikibti į katalikišką skverną, kada ėjo gandai apie jų visišką smukimą. Pats Grigaitis pirmame savo dalyvavime ALTo posėdyje pasakė: "Mes neturim reikalingų žmonių į ALTą deleguoti".

Dabar, dauguma katalikų seka Grigaičio politiką. Ir jis nustato ALTo gaires, kurios vis dar siekia "Smetonos režimą" Lietuvoje nuversti... Jei ne šitas minčių ir darbų sutapimas, kito ryšio katalikai su socialistais neturėtų, ir gal būtų atsiminę aną seną savo pabrėžimą neremti bažnyčios ir tautos priešų.

Katalikai ir tautininkai bendrai sutiko įkurti BALFą, į kurį iš ALTo atėję socialistai pridėjo savo rankas prie tos organizacijos knotrolės, katalikams ir sandariečiams juos tempiant paskui save.

Visi trys bendrai — katalikai, sandariečiai ir socialistai — neigė 1944 metais sumanytą New Yorko Seimą Lietuvos nepriklausomybei ginti. Neigė dvi misijas į Washingtoną Lietuvos nepriklausomybės gynimo reikalais. Neigė tautininkų sumanymą dalyvauti San Francisco Jungtinių Tautų organizavimo metu Lietuvos nepriklausomybės balsą kelti tarp laisvų tautų, kurios ten suvažiuos. Ir siuntė San Francisco arkivyskupui skundus neįsileisti katedron tautininkų, kurie panašiu būdu, kaip pereitą ir dabartinį saskrydį Washingtono, užprašė bolševikų kankinimai Lietuvai pamaldas. Pamaldos tačiau įvyko. Tie priminimai ankstyvesnių įvykių tik parodo, kad sena chroniška liga gerą darbą ardyti, tebėra plačiai įleidusi šaknis.

sistema turėjo atrodyti kaip neperžengiama siena, garantuojanti taikingą koegzistenciją tarp Sovietų Sąjungos ir jos kaimynų. Tokios garantijos buvo ir tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos. Ir vis dėlto Sovietų Sąjunga pasinaudojo pirmąja proga — 1939 ir 1940 — metais padaryti galą taikingai koegzistencijai ir sulaužyti iškilmingoms sutartims, kurias sudarė laisva valia su Lietuva ir kitais savo Vakarų kaimynais.

Štai kodėl lietuviai, turėdami tokio skaudaus patyrimo su sovietais, dabar atidžiai ir susirūpinę seka naują taktiką, kurią sovietai pradėjo vartoti Stalinui mirus. Ši taktika turi du aspektus. Pirmas, atrodo, kad sovietų vyriausybė turi sunkumų savo valdomuose ir okupuotuose plotuose ir turi skaitytis su tuo, kad sovietų piliečiai ir Sovietų Sąjungos pavergtos tautos nepakenčia sovietų politinio režimo. Todėl sovietų vyriausybė kai kuriais vidaus klausimais nori sudaryti įspūdį, kad režimas yra dabar lengvesnis. Tačiau, aš manau, verta atsiminti, kad tie pagalvinimai neliečia nė vieno asmens klausimo. Komunistų partija palieka vyriausias, sprendžiamas ir beapeliacinis faktorius. Palieka galioje visų elementarinių laisvų panaikinimas. Ir tokiu būdu sovietų režimas palieka kaip buvęs, tiek pat priešingas žmonių prigimčiai, kiek pavojingas civilizuotajam pasauliui.

Kai dėl antro užsienio politikos aspekto, tai pasipriešinimas, kurį Vakarai Jungtinėms Valstybėms vadovaujant suorganizavo Sovietų Sąjungos ekspansijai, privertė sovietų vyriausybę griebtis naujos taktikos ir paskelbti taikingos koegzistencijos šūkį. Tos taktikos tikslas yra užmigdyti Vakarų budrumą, privesti juos prie politinio bei moralinio nusiginklavimo ir prie pripažinimo ar bent pamiršimo rezultatų tų tarptautinių deliktų, kurių yra padarėsi sovietų vyriausybė, užpildama ir užvaldydama eilę kraštų, ir jų tarpe Lietuvą.

Ši taktika siekia demoralizuoti tarptautinius santykius ir tęsti ekspansiją subversijos keliu ten, kur negalima pavartoti karinių priemonių. Man atrodo, kad nors žmonės, kurie dabar sėdi Kremluje yra antros rūšies žmonės, jų nauja taktika yra taip pat pavojinga, kaip senoji. Tokiu būdu Sovietų Sąjungos ir iš viso bolševizmo kova pasauliui užvaldyti, ta kova, kurią pradėjo Leninas ir vedė Stalinas, dabar yra tęsiama Stalino įpėdinių. Šitoj kovojo civilizuotasis pasaulis turi tylų sąjungininką. Tai šimto milijonų žmonių, priklausančių prie sovietų pavergtųjų tautų. Tie žmonės, jų tarpe yra ir lietuvių tauta — vykdo moralinę rezistenciją sovietų vyriausybei ir tuo, man atrodo, trukdo bolševizmo eks-

pansijos planus. Šitoj kovojo Vakarai taip pat turi galingą ginklą. Kai kada girdėti nuomonių, esą kovai su bolševizmu reikalinga nauja idėja. Aš manau, kad tai neatitinka tikrųybė. Yra dvi senos, bet visados galiojančios idėjos: tikėjimas į Dievą ir žmonių bei tautų laisvės principas. Šių dviejų idėjų intensyvus skelbimas ir vykdymas ir yra tas galingas ginklas prieš bolševizmą, apie kurį aš esu paminėjęs anksčiau. Jo vartojimas, surištas su taikinga presija prieš Sov. Sąjungą, turi privesti prie eliminavimo pavojaus, kurį bolševizmas sudarė civilizacijai. Tačiau būtina sąlyga tam pavojui eliminuoti yra gražinimas laisvės ir nepriklausomybės toms tautoms, kurios yra šiandien sovietų pavergtos ir su viltimi ir pasitikėjimu žiūri į Vakarus ir iš Vakarų laukia išvadavimo.

Pojos ir Ponai, sovietai niekadats neatsisako nuo savo praigaištingų planų. Tik kai kada — kai jie jų negali vykdyti — jie juos atideda, bet atėjus patogiam momentui, vėl prie jų grįžta. Teneužmiršta Vakarų pasaulis savo laisvės bei teisingumo planų, tevykdo juos metodingai ir be kompromisų.

Nuo pat tos nelemtos dienos, kai sovietai užpuolė ir okupavo Lietuvą, lietuvių tautai Jungtinių Valstybių vyriausybės ir tautos palankus nusistatymas Lietuvos laisvės atstatymo byloje, yra paguodos ir vilties šaltinis. Mūsų tauta neužmirš niekad, kad Amerika iš karto pamerkė Lietuvos neteisėtą okupaciją ir jos nepripažįsta. Mūsų tauta dėkingai atsimena pakartotinus Amerikos atsakomųjų valstybių vyrų pareiškimus, pripažįstančius Lietuvos teisę į nepriklausomybės atstatymą. Ir tas faktas, kad šis festivalis, lietuvių dvasios bei kultūros manifestacija, galėjo įvykti ne kitur kur, bet Jungtinėse Valstybėse, jų sostinėje, — bus visų lietuvių dėkingai sutiktas ir įgys jų akyse ypatingos reikšmės. Aš esu tikras, kad reiškiu visų lietuvių, krašte ir užsieny, nusistatymą širdingai dėkodamas Lietuvos vardu už Jungtinių Valstybių palankumą Lietuvai. Lygiu būdu aš esu įsitikinęs, jog išreiškiu visų mano tautiečių jausmus, pateikdamas geriausios sveikatos linkėjimus Jungtinių Valstybių Prezidentui Dwight D. Eisenhower.

Dėkodamas Jums, Ponios ir Ponai, už atsilankymą į šį susirinkimą, leidžiu sau laikyti Jūsų buvimą čia, Jūsų simpatijos Lietuvai ženklą. Man šis vakaras paliks visados atmintį ir aš visados būsiu dėkingas Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai už pakvietimą į šį pobūvį. Aš manau, kad Sąjunga daug nusipelnė lietuvių tautai, Lietuvai ir lietuvių-amerikiečių santykiams, taip gražiai suorganizuodami šį saskrydį.

Ponios ir Ponai, vienos kartos laikotarpyje Jungtinės Valstybės du kartu buvo priverstos imtis ginklo laisvės, teisės ir teisingumo idealams apginti. Už tai žuvo šimtais tūkstančių jaunų amerikiečių, bet Sovietų Sąjunga sutrukdė, kad jų pasišventimas duotų tarptautinėje politikoje visus lauktus vaisius. Tikliu, kad tie idealai, visados gyvi šiame didžiame krašte, bus visiškai įvykdyti taikingomis priemonėmis ir kad tai atneš ir mano kraštui laisvės bei nepriklausomybės atstatymą.

.....

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išleina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUCIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

GREETINGS and BEST WISHES

GRABLER MFG. COMPANY

6565 Broadway

Michigan 1-9260

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

DAIRYMEN ICE CREAM COMPANY

3068 WEST 106th ST.

OR 1-2300

HOLIDAY GREETINGS

To Our Many Friends

THE HUMPHREY CO

EUCLID BEACH PARK

GREETINGS and BEST WISHES

GARDNER CARTAGE CO., INC.

MOVERS AND ERECTORS

OF HEAVY MACHINERY, BOILERS, SAFES
GENERAL TRUCKING

2662 EAST 69th STREET

UT 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES

THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL COMPANY

YOUR NEIGHBOR

ELMER HOCKER, General Manager

1321 MARQUETTE

HEnderson 1-5080

Clevelande ir apylinkėse

Visiems skaitytojams pranešame, kad Dirva liepos mėn. 7 d. neišeis

Tą savaitę atostogų savo darbininkus paleidžia kitos spaustu- vės, su kuriom surištas ir Dirvos išleidimas, todėl ir Dirva tą sa- vaičę atstogaus.

Redakcija kiekvieną dieną bus atidaryta nuo 9 val. iki 11 val. ryto. Kitu laiku prašome skam- binti Dirvos redakatoriaus buto telefonu: GL 1-3976.

Lietuvių dieną sutrukdė didelis lietus

Clevelando ir apylinkių lietu- viai pagristai laukė lietuvių die- nos. Laukė tikėdamiesi gausiau susirinkti, pažintis atnaujinti, pasitarti. Ir keliais praėjusiais metais, palyginti, sekmingai jos praedavo. Ir šiais metais, jei ne toks gausus lietus, prasidėjęs pačiu susirinkimo metu, greičiausia būtų pasisekusi.

Vienok, kalbant apie ateinan- čias lietuvių dienas, tenka pada- ryti kelias pastabas, kurios gali daug prisidėti prie geresnio pa- sisekimo. Pirmiausia, parenkant lietuvių dienas vietą, ji turi būti uždara nuo kitokių tuo pat metu vykstančių parengimų. To šiais metais visi labai pasigedo, nes toj pačioj vietoj vyko keli kiti piknikai. Antra, vieta turi būti renkama žymiai arčiau, prie pa- lankesnio susisiekimo. Trečia, reikia žiūrėti, kad būtų pastogė — salė, kur ir lietaus atveju šventė nebūtų išardyta.

Žinoma, statant tokias sąly- gas kai kas paklaus, ar tokių vietų yra. Taip, jų yra, bet jomis jau reikia dabar pasirūpinti, kad ateinančiais metais turėtume gerą susirinkimo vietą. Deja, šiais metais į tai nebuvo atsi- žvelgta. Rengėjai tvirtina, kad kitokios vietos, atseit geresnės, negalėjo gauti. Tat ir reikia da- bar pasirūpinti, kad tokia geres- nę vietą kitiems metams atsiras- tų.

SLA 14 kuopos

atstovais į SLA seimą vyksta šie nariai: M. Misčikienė, P. J. Žiū- rys, Antanas Praškevičius, An- tanas Zdanis, Antanas Šimkū- nas, Feliksas Baranauskas, Jus- tinas Misčikas ir Jonas Brazaus- kas.

136 kuopos atstovais

į SLA seimą vyksta J. Alekna, V. Stasiūnas ir V. Česna.

Kazys Gaižutis,

SLA veikėjas persikėlė į savo namą — 444 Dandee St.. 136 kuopos narius prašo kreip- tis šiuo nauju adresu.

Greeting and Best Wishes
To Our Friends and Patrons

DAVIDSON MOTORS, INC.

SEE THE NEW 1956
OUTSTANDING
DODGE — PLYMOUTH
COMPLETE
SERVICE FACILITIES

3140 WEST 25th STREET
SH 9-0900

Antanas Smetona per radiją

Ateinantį sekmadienį, 2 val. po pietų pianistas Antanas Sme- тона skambins "Music Masters" programoje, kuri bus transliuo- jama per radijo stotį WHK.

Viešnia iš Floridos

Ponia Andriejauskienė, Tamo- šaitienės motina iš Miami Beach, Fla., atvyko į Clevelandą pas sa- vo anūkes, Dr. Tamošaičių duk- teris, paruošti jas ilgoms kelio- nėms.

Dr. Aldona Tamošaitytė-Lyons išvyksta pas savo vyrą Japoni- joje, kur jis baigia tarnybą, ir grįš kartu kai jis baigs tarnybą.

Rūta Tamošaitytė vyksta va- saros ekskursijai į Europą.

Iš Clevelando p. Andriejaus- kienė vyks į Chicago pas savo gimines ir iš ten grįš Floridon.

Dr. V. L. Ramanauskas,

kaip mums teko patirti, savo antrąjį kabinetą, esantį 7039 Su- perior Ave., nuo liepos mėn. 1 d. uždaro. Ateity ligonius priiminės tik savo kabinete, esančiam 571 East 185 St. Priėmimo valandos: pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-3 val. ir 4-7 val., antradieniais 10-12 ir 4-7 val., trečiadieniais ir šeštadieniais 1-4 val., ir penktadieniais 4-7 val. vakaro.

Romano konkurso komisija

Drango skelbiamo kasmetinio romano konkurso komisija šiais metais sudaryta iš clevelandie- čių. Savo posėdy komisija parei- gomis šitaip pasiskirstė: pirm. Petras Balčiūnas, sekretorius Viktoras Mariūnas, nariai: Al- dona Augustinavičienė, kun. Al- fa Sušinskas ir Mykolas Venc- lauskas.

GERI NAMAI

ofise UT 1-0323
Atstovas:
Chimes Realty

Modernus 2 šeimų namas He- cker gatvėje, po 5 ir 5 kambarius. Gaso šildymas.

2 šeimų namas po 5 ir 5 kamb. E. 125 St., į šiaurę. Gaso šiluma, garažai.

VICTOR BANIONIS
namuose SW 1-9568
Namų telef. šaukit nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

E. 125 — EDDY RD. RAJONE

geras dviejų šeimų namas. 5 ir 5 kambariai. Vienas kambarys trečiam aukšte. Gaso pečiai, sau- lėti porčiai, cementinis įvažiavi- mas, daug patogumų.

Šaukti: KE 1-1034, savininkas.

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus medžio darbus ir dažymą bei de- koravimą.

V. Rickus
16209 Arcade
Tel. IV 1-2470

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra- kandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivni- mo, ko visada reikalauja ap- draudos kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
628 Engeneer Bldg.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

RADIJO VAKARAS

rengiamas šeštadienį, liepos 14 d.,
Lake Shore Country Club
(Eddy Rd. ir Lake Shore kampas),

MENINĘ PROGRAMĄ ATLIEKA

ČIURLIONIO ANSAMBLIO VYRŲ CHORAS

Šokiai ant ežero kranto specialioj estradoj. Gros Hal Lynn orkestras. Vaisės ir gėrimai. Staliukus prašom rezervuoti iš anksto pas A. Jonaitį — GL 1-6508, A. Laikūną — CE 1-7379 ir J. Stempužį — EX 1-2296.

Visus maloniai kviečia paremti lietuviškąjį radiją.

Clevelando Lietuvių Radijo Klubas

Grįžo iš Kalifornijos

Petras ir Alvena Luizai su sa- vo dukterim Juliana, baigusia Regina high mokyklą, buvo iš- važiaavę automobiliu į tolimus vakarus, palankyti savo gimines prie Los Angeles, Kalifornijoje, ir pamatyti tą idomią Amerikos dalį. Kelionėje praleido virš tris savaites.

Kalifornijoje taip pat lankėsi buvę clevelandiečiai Staupai, iš Gulfport, Floridos. Susitiko daug seniau ten gyvenančių lietuvių ir naujų ateivių, kuriems ten gy- venti patinka.

Dirvą galite nusipirkti

pavieniais numeriais naujai at- darytoje lietuvių prekyboje — Baltic Delicatessen (6908 Supe- rior Ave.).

Išsikraustydamas parduoda labai gerus baldus:

beržo miegamąjį už \$150.00, rie- šuto valgomąjį už \$175.00, tele- viziją už \$75.00.
Kreipitis 6 val. PO 1-9600, Mrs. Bechdol.

PARDUODAMAS NAMAS

Trijų miegamųjų, colonial sti- liaus, labai geram stovy, kilimai, židiny. Vaisiniai medžiai, dvi minutės nuo Naujosios Lietuvių Parapijos, prie pirkimo centro ir susisiekimo. Parduoda savini- kas.

IV 1-7361

Mes turime spaivuočių pirkėjų. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

PREMIER REALTY, INC.
1015 E. 123 St. PO 1-6664
Arthur O. Mays, broker
Namų telef. WA 1-3387
Žiūrėk Yellow Pages 775 psl. (52)

DAZO IR POPIERIUOJA NAMUS

Ant. Kirkilas
Kreipkitės ir gausite geriau- sią patarnavimą.
7204 Donald Ave. Tel. EN 1-3844

BALTIC Supply Co.

Tiekia prekes tiesiai iš urmo sandėlių, sutaupant pirkėjui brangų krautuvės patarnavimą. Gaunami visų žymesnių firmų gaminiai. Skambinti B. Snars- kiui. Tel. KE 1-0210.

Dr. Z. Sabataitis

nuo birželio mėn. 29 d. iki liepos mėn. 30 d. išvyksta atostogų.

JUMS GERI NAMAI

E. 214, netoli Euclid, naujas vienos šeimos, 2 mieg., gyvena- mas kamb., virtuvė, pilnas rū- sys, gražus sklypas.

E. 125, netoli St. Clair, gražus vienos šeimos namas. 2 mieg. ir vonia žemai. Didelis sklypas.

Netoli E. 79, tarp St. Clair ir Superior, 6 kamb. vienos šeimos. Mažas įmokėjimas.

RAY NAUSNERIS,
Namų prekyba; namų, baldų ir automašinių apdrauda.
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

2 ŠEIMŲ 10 KAMBARŲ NAMAS

Norwood gatvėje. Teirautis:
Tisodex Realty
1366 Marquette
EN 1-4936

PARDUODAMAS PUKUS NAMAS

11 kambarių. 2 mieg. ir vonia aukštai, 4 miegamieji, vonia, sa- lionas žemai. Privatus parkas ir maudyklės privilegija. Į šiaurę nuo Lake Shore Blvd., netoli St. Joseph High School ir Lietuvių naujosios parapijos. Sklypas 90x115, dvigubas garažas, kili- mai ir užuolaidos. Kaina tik \$27,000. Susitarimui šaukit: KE 1-2542

Reikalingos siuvimo mašinos darbininkės

Įvairiems siuvimo darbams. Pastovus darbas. Geras valandi- nis ar akordinis atlyginimas.
Cleveland Overall Co.
1768 E. 25 St.

Nesvarbu, ar jūs esate pėsčias, ar keleivis savo ar keno kito mašinoj. Jums svarbu žinoti apie naują Travel Accident Policy. Iki \$5,000 apdrauda tik už \$5.00 per metus.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinių apdrauda
Skambikit: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS, agentas

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stab- džių patikrinimas ir taisy- mas, greičio dėžės ir kt. ma- šinos dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis
6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525
Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551
Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.
Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JUOZO KAMAIČIO naujų batų parduotuvė

ir batų taisymas

1389 East 65 St.
Norintieji kreiptis telefonu
šaukit HE 2-2615 tarp 7-9 val.
vakaro.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas dar- bas prieinamomis kainomis.
6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

PRADĖKIT MAŽA SUMA! BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000
3% palūkanų.

PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

GERESN! NAMU STATYTOJAI VISUOMET ISTATO MONCRIEF

Šildymą ir oro vėsintimą
THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariškų ir geriausių Amerikos laikrodžių
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Komjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, o penktadieniais skani žuvis — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143
Norėdami laisvalaikį praleisti, parengimus rengti, su- sirinkimus vesti ar puotas kelti — viską galite įvykdyti lietuvių namuose. Klubas ir apatinė salė naujai atremontuota ir išdekoruota suteikia daug patogumo ir malonumo jaustis savais šiuose namuose.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus atvykti ir pa- matyti naujai įrengtą klubą ir salę.
Remkime savuosius namus, kad ateity galėtume dar gražiau įrengti visų malonumui.

Pilnai padengta apdrauda HI 2-7626
WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip- kitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvai- riuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinaamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Politika ir malda

J. J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Yra žmonių, kurie sako, kad religijos maišymas į politiką, ar atvirkščiai, politikos maišymas į religiją, — neatneša daug gero nei religijai, nei politikai. Malda yra tik viena iš religinės praktikos išraiškų. Bet būčiau linkęs manyti, kad ir maldos su maišymas su partine politika, arba atvirkščiai, greičiausia nieko gero neduoda.

Tiek dėl pirmosios, tiek dėl antrosios čia pasakytos minties, be abejo, galima ginčytis. Kaip žinome, tarp pasaulėžiūrų tas ginčas ėjo seniau, tebeina, ir šiandien. Vieni sako, kad religija yra privatus žmogaus reikalas ir kad esą nuadinga ją atskirti nuo valstybės ir politikos reikalų. Kiti sako, kad religija jokių būdu negali likti tik privatus reikalas, o priešingai, — ji turi nuo viršaus ligi apačios persunkti visą mūsų gyvenimą ir darbą, taigi, neišvengiamai ji turi rodytis ir reikštis visokiame žmonių bendruomenės gyvenime, — vadinasi, ir politikoje, ir ūkyje, ir kultūrinėje srityje ir t.t.

Nenagrinėkime šį kartą tų gilių ir sunkių klausimų, nes ar šiaip ar kitaip čia rašysime, tas ginčas joks ir toliau. Ginčas yra pasaulėžiūrinis arba filosofinis. Bet gal prieituome tam tikrų naudingų išvadų, jei į tą klausimą pažiūrėtume iš mūsų pačių visuomeninio gyvenimo perspektyvų. Iš tokių pavyzdžių, kurie tiesiogiai paliesdavo ar iš naujo paličia mūsų lietuviškus reikalus.

Vyresnieji, be abejo, esame girdėję apie tos rūšies kivirčius buvusioje Nepriklausomoje Lietuvoje. Tais laikais, kai krikščionių demokratų partija buvo opozicijoje tautininkų vadovaujamai santvarkai, nestigdavo nesusipratimų tarp valdžios ir katalikų bažnyčios, tikriau sakant, tarp valdžios ir atskirų kunigų. Man pasakoję, kad būta atsitikimų, jog katalikų kunigai atsakydavo pašventinti jaunaliuvių organizacijos vėliavas, ar per specialias pamaldas pasakyti pamokslą ar kitaip panašiai norėdavo parodyti savo nepasitenkinimą buvusiais valdžiais ir jos palaikytojais. Tai ir buvo religijos ir maldos maišymas su politika.

Tokio nusistatymo tęsinys vėliau persikėlė ir į Ameriką. Viena iš pačių ryškiausių pavyzdžių turėjome Clevelande prieš daugiau nei dešimtmetį. Kai ten tada mirė buvęs Lietuvos Prezidentas Antanas Smetona, jo karstas su palaikais buvo priimtas į Clevelando katalikų katedrą, kur vyskupas ir daugybė kunigų atliko iškilmingas pamaldas. Tik tai... tik tai ne vienas iš visos Amerikos lietuvių katalikų kunigų nesutiko pasakyti lietuviškai pamokslą ir dalyvauti pamaldose! Sutiko tai padaryti tik vienas katalikų kunigas, — kunigas, dabar monsignioras Anicetas Linkus, — Chicago šv. Kryžiaus lietuvių parapijos klebonas. Kaip paskui girdėjome, kiti lietuviai kunigai tuo savo brolio elgesiu buvo labai nepatenkinti ir darė jam visokių priekaištų ir nemalonumų. Savaimė aišku, kad čia ne religijos reikalas buvo pirmoje vietoje, — čia į grynai religinę sritį buvo įmaišyta grynai partinė politika.

Dar vienas ryškesnis faktas... Kai prieš 11 metų San Francisco mieste buvo United Nations steigiamoji konferencija, ten buvo nuvykusi Lietuvos laisvės bylos ginti Amerikos Lietuvių Misijos ir Tautinės Sąjungos delegacija su adv. A. A. Oliu priešakyje, daug padedant p. P. Žiūriui ir kitiems. Ta proga jie paprašė San Francisco vyskupą atnašauti mišias už Lietuvą ir į pamaldas pakviestą daug diplomatų bei Amerikos valdžios žmonių. Kai apie tai išgirdo ten irgi buvęs Amer. Liet. Tarybos (ALT) viršininkas (tuomet ALM ir visa tautininkų srovė nebuvo tos Tarybos nariu), jie pasiuntė vyskupą dabartinę Amer. Liet. Informacijos Biuro direktorę (p-lę M. Kižiūtę) tikslu įtikinti vyskupą, kad Olio delegacija nesusideda iš "gerų katalikų" ir t.t. ir t.t., ir kad tokių mišių jiems nereikėtų ruošti.

Dainų šventė ir orkestras

ANTANAS NAKAS

Birželio mėn. 26 d. Naujienu laikraščio 147 Nr. tilpo žinutė apie tai, kad orkestras palydės kaikiurios chorų dainas būsimose Dainų Šventėje Chicagoje ir kad orkestro sudarymu rūpinasi vienas dainų šventės dirigentų. Pasiteiravęs dainų šventės komitete pas atsakingą asmenį, pasirodė, kad ši žinia atitinka tikrąją ir kad mažo sąstato pučiamųjų instrumentų orkestras ruošiasi pasirodyti drauge su jungtiniais choralais.

Simfoninis orkestras ir choras du labai suderinami dalykai, tačiau šiuo atveju, net ir simfoninis orkestras būtų nereikalingas, nes dainų šventės paskirtis visiškai kitokia. Šį kartą norėtųsi pasiklausyti ne orkestro, bet tik jungtinių chorų dainavimo.

Dar blogesnis dalykas, kad ruošiamasi kai kurias dainas išdalyti po mažo sąstato pučiamųjų instrumentų orkestrėliu. Gal šis orkestras bus sudarytas ir iš labai aukštos kvalifikacijos,

savo instrumentų specialistų, bet jis dainų šventės lygio nepakels, o tik sumažins. Tam yra daug priežasčių. Svarbesnės jų:

1) Klausytojų dėmesys bus išsklaidytas tarp orkestro ir choro balsų. Kiek toliau sėdintieji klausytojai orkestro vietomis visai negirdės. Tik protarpiais išgirs vieno kurio instrumento stipresnį pūstelėjimą.

2) Orkestras, turėdamas tik vieną bendrą su jungtiniu chorų repeticiją, niekad negali būti suderinęs su choru (net jeigu tokiu ansambliu vadovautų šventoji Cecilija — muzikų patronė). Greičiausiai bus taip: choras versis į padanges, orkestras visiška kitokia. Šį kartą norėtųsi visiškai kitokia.

3) Mažo sąstato orkestras sudarys apgailėtiną vaizdą fone didelės dainininkų masės. Tai bus, palyginant, nikštukas su dūdele prie Galijoto koto.

Sumanymas palydėti kai kurių choro dainas su mažu pučiamųjų instrumentų orkestru

Nuotraukos, kurios parodo Tito ir Maskvos vadų atstatytą draugystę. Tas nuotraukos europiečiai laikraštiniškai pavadino vakarietių išdavimo dokumentais.

Objektyvus vyskupas į tai nekreipė dėmesio, pamaldos įvyko, ir pilna katedra prisirinko maldininkų, kurių tarpe buvo daug diplomatų ir Amerikos valdžios pareigūnų.

Čia buvo noras politiką įmaišyti į religiją ir maldas...

Kitų smulkesnių faktų neminėkime. Bet sustokime ties tik praėjusiu ALTS saskrydžiu Washington. Jis praėjo labai sėkmingai ir dabar gal būtų laikas užsiminti, kas jame buvo "nėsėkminga".

Tai buvo tik vienas dalykas — tas pats senas ir jau mūsų pažįstamas paprotys — religijos sumaišymas su politika, ar teisingiau sakant, ne tiek su pačia politika, kiek su bendraisiais lietuvių tautos reikalais. Ryškūs lietuvių katalikų dvasininkai atsisakė, ar buvo iš šalies verčiami atsisakyti dalyvauti ir sukalbėti maldą-inovaciją, kada jie sąskrydžio rengėjų iš anksto buvo kvieisti ir prašyti.

Kokios priežastys? Kaip vertinti tokį pasielgimą? Kaip turėtų normaliai būti?

Tais klausimais — sekantį kartą...

Min. St. Lozoraitis, lankydamsis Clevelande, prie a. a. Prezidento Antano Smetonos kapo padėjo gėlių vainiką.

Mano širdis ir mano protas nesiekia nieko kito — tik tai vienybės — pareiškė Lozoraitis Chicagoje

Trispaive pasipuošęs didžiulis Chicago Bismarcko viešbutis birželio 22 d. sutraukė per 200 vietos visuomenininkų, kultūrinių ir komersantų Lietuvos diplomatinės šefo Stasio Lozoraitis ir ponios Lozoraitienės pagerbti. Banketą atidarė organizacinio komiteto pirm. A. Kavaitis ir jam vadovauti pakvietė adv. A. Olį.

Po 15 sveikinimų ministeris S. Lozoraitis kalboje savo ir žmonos vardu padėkojo už širdingą priėmimą, sutelkusį įvairių įsitikinimų lietuvių, pasiūlydama vaisingą JAV veikla Lietuvos laisvinimo bare, akcentuodamas kultūringumo ir solidarumo būtinumą darniam darbui. "Ir jūs atėjote čia, — pabrėžė ministeris, — vadovaujamiesi demokratinės kultūros dvasia ir lietuviško solidarumo jausmu". Išsklaidęs vienybės svarbą pagrindinio mūsų tikslo siekiant, Lietuvos diplomatinės šefas, da-

rodo stoką muzikalinio skonio dainos šventės dirigentų, kurie diriguos chorui ir orkestrui. Tai parodydys jų nesugebėjimą apvaldyti chorą be svetimos pagalbos.

Nepamirškime, kad ši dainų šventė nebus piknikas su kugeliu arba operetė su klajojančio teatro primadona.

Stebėtina, kad kai kurie mūsų geri muzikai, besirūpindami dainų šventės geru pasisekimu, tam sumanymui neužprotestavo ir pritarė. Kiekvienas jų tam tikra dalimi yra atsakingas už šios šventės muzikalinį lygį.

Prieš porą metų suruoštosios lietuvių dainų šventė labai vykusiai praėjo be jokių pagelbinių orkestrų. Ir jie tai sąmoningai darė, gerai žinodami, kad svetimi chorui pagalbininkai sugadins dainų šventės lygį. Lietuvių dirigentai naudojosi kamertonu ir tik keletą kartų tonacija chorui buvo paduota fortepiono pagalba. "Nuslindimų" nuo tonacijos pasitaikė labai maža.

Suprantamas dalykas, kad kai kurie mūsų dirigentai mano, jog pučiamųjų instrumentų orkestras padės dainininkams palai-kyti tonaciją, tačiau geriau bus, jei viena ar kita daina praskambės ir blogiau, bet tik be svetimos pagalbos. Vienintelis dirigento pagalbininkas gali būti tik kamertonas. Dirigentai, sutikę diriguoti dainų šventėje, turi surasti ir gerą išėjį, bet negadinti dainų šventės lygio bereikalingu orkestru.

Mūsų dainų šventėje atsilankys nemažas skaičius svetimtųjų, tad turime rimtai pasirodyti. Kol laikas pagalvokime ir neapsijuokinkime. Apsieikime šį kartą be "dūdu" orkestro. Gaila būtų, kad mūsų choristų taip gražios ir vertingos pastangos, būtų sugadintos tokiomis neskoninomis priemonėmis.

Visi daviniai rodo, kad šiai šventei ruošiamasi labai rimtai ir ji, neabejotinai, bus imponantiška mūsų tautinio solidarumo ir dainos meilės demonstracija. Kiekvienas visokiariopai turime ją remti.

lyviams audringai pritariant, pareiškė: "Ir mano širdis ir mano protas nesiekia nieko kito — tik tai vienybės".

Lietuvos suverenumo reprezentantą sveikino: Lietuvos Konsulas Dr. Daužvardis, pareiškėdamas, kad šiame krašte yra daug žmonių, ištikimų lietuvių tautai, — žmonių, sudarančių stiprų ir reikšmingą užnugarį diplomatinės šefo pastangoms Lietuvos laisvei siekti.

A. Olis sveikino ALTo ir Chicago sanitarinio distrikto vardu. Urugvajaus konsulas Chicagoje Feliksas Stungevičius pareiškė, kad jo atstovaujamas kraštas, pagerbdamas Lietuvos atstovą Urugvajuje, prilygino jį ambasadoriaus rangui, toliau pažymėjo, kad ponai Lozoraitis ir jo žmona daro garbę Lietuvai.

Ponus Lozoraitis sveikino, linkėdami sėkmės Lietuvos laisvinimo žygiuose, jėgų ir sveikatos; Dr. Biežis — Liet. Tautinės S-gos vardu, Bačiūnas, Kuraitis — ALTo Chicago skyriaus vardu, Blinstrubas — Liet. Bendruomenės Chicago apygardos vardu, čia pat pakviesdamas rengėjų vardu ponus Lozoraitis dalyvauti Kultūros Kongrese ir Dainų Šventėje. Sveikinimų eilę įvairių org-jų vardu tęsė: Zailskienė — Lietuvos skautų vadovybės vardu, Silijūnas — LNT Chicago komiteto, Dirksis — karių Ramovės, Išganaitis — šaulių, Švedas — Liet. Taut. Akademinių Sambūrio, Laucius — Studentų S-gos, Mieželis — Studentų Santaros, Dirksis — Skautų akademikų ir kt.

Svečių tarpe buvo gen. Plechavičius, ALTo išdininkas Vaidys, buv. konsulas Gineitis, Laisvosios Lietuvos, Margučio, Tėviškės redaktoriai, lietuviškųjų finansininkai Kazanaukas ir Mackevičius ir visa eilė lietuvių, kuriems rūpi sklandus, vieningas, našus Lietuvos vadavimo darbas, neišjungiant nė vienos pozityvios jėgos iš didžios mūsų tautos. Juo labiau neignoruojant svarbaus mūsų kovos sąjungininko — valstybės tęstinumo fakto ir jo reprezentantų.

JAV himnu pradėtos iškilmės po diplomatinės šefo širdingos kalbos baigtos Lietuvos Himnu.

J. Papiėnas

LOZORAICIŲ PRIĖMIMAS

Oficialus ir šeimyninis Lietuvos Diplomatinės šefo Ministerio Stasio Lozoraitis ir ponios Vincentos Lozoraitienės priėmimas Chicagoje įvyko birželio 19 d. Svečiai atskrido iš Washington į Chicago 10 val. ryte. Aerodrome juos sutiko konsulas Daužvardis, p. Daužvardienė, sutikimo komitetas ir draugai. Sveikinimo žodį tarė A. Silijūnas. Danutė Silijūnaitė įteikė p. Lozoraitienei gėlių puokštę. Fotografai svečius ir sutikėjus nufotografavo. Chicago American atspausdino grupinę nuotrauką, o Daily News Lozoraitis — kartu su jo pareiškimu.

Svečius, su policijos eskortu, palydėjo į Union League Club,

kur jie apsistojo, septyni automobiliai.

Diplomatijos šefui ir poniai Lozoraitienei konsulas ir ponis Daužvardienė suruošė klube oficialų priėmimą, kuriame dalyvavo konsularinis korpusas su dekanu (Svedijos generaliniu konsulu) pryšakyje, miesto tarybos atstovas Egan, Chicago Council on Foreign Relations pirm. Brorby, International Library Executive Director ReQua, finansininkas ir visuomenininkė Reiner, estų, latvių, baltgudžių, ukrainiečių ir lenkų atstovai ir didelis bei sudėtingas būrys lietuvių. Viso svečių buvo per 200. Maloniai juos sutiko ir įregistravo trys grakščios skaitės, pasiūsošios tautiniais rūbais.

Priėmimas prasidėjo prieš 5 ir pasibaigė po 7-nių.

Oficialiam priėmimui pasibaigus, bankininkas Pakel, su žmona ir dukra, pakvietė garbės svečius ir kai kuriuos priėmimo dalyvavusius į savo (Illinois Athletic) klubą vakarienei, kurią sudarė per 40 svečių.

Garbės svečius visi susirinkusieji šiltai pasveikino. Min. Lozoraitis šiltu žodžiu jiems atsakė ir padėkojo už draugiškumą ir darbą Lietuvai.

Iš VLIKO sesijos

(Atkelta iš 1 psl.)

Iš Vliko pasitraukusių grupių likimas

Svarstant statuto priėmimą dėl šių pasitraukusių grupių, buvo daug diskutuota ir visokių nuomonių pasisakyta. Prof. J. Kaminskis net sekančiai apie jas išsireiškė:

"...Tos pasitraukusios iš Vliko grupės gali sugrįžti visokių kriminalinių bei politinių nusikaltimų pridaryti. Jos gali grąžinti sugrįždamos atsinešti, todėl siūlau taip lengvai vien pareiškimo padavimu nepriimti. Turi padaryti bent išpažintį ar atgailą. Lozoraitis sąmoningai sudarė sau užnagarį. Ir tas užnagaris paskutiniu laiku yra aktyvus ir stiprus, todėl ir jis pats už to užnugario jaučiasi stiprus. Vlikas turės susiprasti ir santykiams su Lozoraitiu padaryti galą".

Dr. Pajaujis išėjusioms grupėms siūlė palikti teisę grįžti, tačiau su savo visais fondais ir jais naudotis. Bet prieš grįžtant Vlikas turi absoliučiai balsų daugumą nubalsuoti. Be to, jis pareiškė, kad tos grupės gali nuieiti ir tokiais, kaip špionažo keklais (!).

Gi Pažemėnas kitokią nuomonę pareiškė:

"...kas išėjusi trenkė duris, nebijokit, jie negrįš ir neprašys priimt. Jos savo principą laikė būdamos Vlike ir toliau jį laikys. Visai užtenka jų pareiškimo, tegu tik grįžta. Tos grupės yra didelės, tai faktas ir su tuo turim skaitytis. Mūsų tikslas — konsoliduoti. Dėl nesutarimų gali pasitraukti ir radus principinį susitarimą visada gali grįžti..."

V. Sidzikauskas pažymėjo, jog Vlikas nėra akcinė bendrovė. Išėjusioms grupėms turi būti palikta teisė visada grįžti nedarant kliūčių. Vlikas yra tam, kad telktų visas lietuvių jėgas.

Santykiai su Diplomatine Tarnyba

Daugumos atstovų pranešimuose buvo pabrėžiama, jog santykiai su visais lietuvių diplomatiais yra labai geri, tik ne su šefu. Tą patį užakcentavo ir Vliko pirm. J. Matulionis.

Veiknių santykius su Vliku aš apibūdinau trejopai, — sakė dr. Repečka: diplomatinio, teisinio ir politinio požiūriu.

Į pirmąjį žiūriu beviltiškai. Gi teisinio — tęstinumas yra naudojamas Vliko autoritetui žeminti. Jėgos aktas dar nepadarė teisės. Politinio — būti lietuviškam o Daily News Lozoraitis — kartu su jo pareiškimu. Svečius, su policijos eskortu, palydėjo į Union League Club,

yra žalingi, — baigė dr. Repečka.

V. Sidzikauskas siūlė būti realiesiems. Klausimas Lozoraitis ir Vliko yra išėjęs iš visų formų. Žiūrėkime aukščiau partijų, savo veiklą mes turim derinti, užmirškime tuos ginčus, nes jie nuvertina mūsų darbą. Min. Lozoraitis tie punktai nėra taip traagiški. Tai yra bendradarbiavimo įžanga. Su juo galima tartis ir susitarti. Spaudoj mes kovojam vieni su kitais užmiršę, kad turim bendrą priešą. Siūlau peržiūrėti visus planus ir ieškoti susitarimo, — baigė V. Sidzikauskas.

Informacija ir spauda

H. Blazas pranešė apie Vliko informaciją. Karštai puolė tautinę spaudą ir pasitraukusius iš Vliko grupes, kad jos reikalauja, kad Vlikas, turėdamas mažiausią sąmatą už visus veiksmus, nuverstų didžiausią vežimą. Vlikas per daug iš tokių sąmatų nudirbo, — tvirtai užakcentavo H. Blazas.

— Aš prašau tautinę spaudą šį faktą paminėti, — baigė jis. (Tačiau sąmatos svarstymą spauda dalyvauti negalėjo).

Andrius dėl informacijos sekančiai papildė:

"Informaciją veda žmogus Geležinis, bet informacija yra medinė".

Kardelis siūlė sušaukti visus JAV lietuvių redaktorius ir nustatyti vieną bendrą laisvinimo politikos liniją, o nesutarimus ne spaudoj, o savy likviduoti. Jei neįmanoma, visą spaudą, tai bent demokratinei suburti, kad pasisakytų taip, kaip pasisako Vlikas.

Būdingai pasisakė Kardelis dėl Vliko:

"Mano nuomone, Vlikas nėra nekaltas tuose visuose nesutariamuose. Savo laiku Vlikas skelbėsi ir egziline vyriausybė, ir seimu ir kuo tik nori. Mes, krikščionys, turime pripažinti, kad yra ir mūsų kaltės. Vienas pirmas ninkas nebendė sujungti tų klausimų, bet kalbėjo savo aš, gal ir nesiskaitydamos su Vliko visuoma. Bet tos kaltės nėra taip didelės, kad nebūtų galima susitarti".

Baigiant Vliko pirm. J. Matulionis taip pat pritarė, kad reikia baigti visus kivirčius ir pradėti ramų darbą, eiti į kovą su tikruoju priešu — komunizmu. Šita sesija, — kalbėjo jis, suras tikrą kelią, kuris privestų prie susitarimo.

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS ŠVEICARIJOJE

Birželio liūdni įvykiai Šveicarijoje buvo minimi dviejose vietose. Ziuriche birželio 16 d. minėjimą surengė visos trys Pabaltijo tautos drauge, būtent, lietuvių, latvių ir estų tautinės organizacijos. Iškilmės vadovavo lietuvių bendruomenės pirmininkas A. Paulaitis. Prof. J. Eretas skaitė įdomią paskaitą apie emigraciją kaip uždavinį, kuris įpareigoja tiek tėvynės, tiek emigrantus prieglaudusios tautos atžilgiu. Ziuricho miesto valdžiai atstovavo finansų direktorius Peter, kurs pasakė reikšmingą kalbą. Jam pabaltiečiai įteikė dovaną — lietuvišką kryžių.

Kitos iškilmės vyko centralinėje Šveicarijoje — Einsiedeln ir Sachseln. Iš Vokietijos atvyko apie 200 lietuvių. Einsiedeln, kur katedroje yra stebuklingas Dievos Motinos paveikslas, buvo pašventinta žvakė, prašant palaimos kenčiančiai Lietuvai. Pašventino vysk. Padolskis, kurs lankė lietuvių įvairiuose Europos kraštuose ir aplankė taip pat Šveicariją. Sachseln buvo atlaikytos pontifikalinės pamaldos šveicarų tautinio šventojo, Niklaus iš Flueh, gimtinėje. Po pamaldų buvo surengtas minėjimas, kurio metu kalbėjo prof. Eretas ir dainavo Memmingeno lietuvių choras, vadovaujamas M. Budriūno.

Tiek Ziuricho, tiek Sachseln minėjime dalyvavo pasiuntinybės patarėjas dr. A. Gerutis.